

Vendégloji zene. Mozart: „Don Giovanni”

Szórozottató zene. 21.25: Mozart: dur szonáta fölött. 21.30: Hangverseny. 22 óra: a Splendide-szallóból. Gramofon. 22.15: Ka-

Gaupp: „A spessarti ngjátéka. 21.20: A poz-

Gramofon. 17.45: uszko: „Flis” c. operá-

seh dalok. 20.30: Gyukka. 21: Szalonzenekar. Pozsony.

Könnyű zene. 20.40: A leipzig szimfónikus Utána 24-ig a Kilián-rezdeből.

nal. 20: Táncezene. 20 regional. 21.05: A király zenekarának hang-égykezes zongorázás, zeneze.

Vacsorai zene. 20.30-40: Hangverseny. Utána éjfé-

Szimfónikus-est. Opera a San Carlo-szin-

fonon táncezene. 20.40: 40: Vidám félóra. 22 óra.

1 számból álló vegyes művész köz-

Dalok gitarkísérettel. Szimfónikus hangver-

23: Könnyű zene. Bécsi zene. Műdalok. Szakszofonoszó, Mozi közvetítés. Opera Poznanból. Utána közvetítés.

XIII évfolyam • szám 105

1930. május 14

Szerda

5690 év Ijar

Ramasetter Robert

BUDAPEST

ZSIDÓ POLITIKAI NAPLAP

Előfizetési és kiadási iroda: Mária utca 1. Fog. (v. Branyai-utca) Tel.: 9-77.

Előfizetési árak:

Egy évre ... 1150 Lst. Félévre ... 600 " Negyedévre ... 300 " Egy hónapra ... 110 "

Külföldi előfizetési árak: Egy hóra 1 dollár (vagy annak megfelelő más pénznem.) Egy évre 18 dollár. Hirdetéseit: árlista szerint vételnek fel.

A nagy halott élő emléke

Írta: MARTON ERNŐ

Közel két hónapja immár, hogy eltávozott az élők sorából az a férfi, aki a zsidó nép szétszórása óta a legtöbbet és legnagyobbat tette e nép érdekében. Felemelte a porból és megmutatta az utat, amely kivezet a hontalanság hínárjából a népi szabadság tág téréseire. A zsidó szivekben még ma is elevenen sajog a fájdalom, amelyet lord Balfour halála okozott és Johannisburgtól Kopenhágáig, Sanghaitól San-Franciskóig, mindenütt, ahol zsidók élnek, ahová kegyetlen sorsuk szétszórta őket, egymást érik a gyászünnepek, amelyeken kegyeletes lélekkel áldoznak Balfour emlékének. Ujra és újra leszögezik az elhunyt államférfi halhatatlan érdemeit, amelyekkel kitörölhetetlenül írta be nevét a zsidó történelembe. Ujra és újra megállapítják, hogy Cyrus óta nem volt olyan alakja a zsidó történelemnek, aki oly nagyot és maradandót alkotott volna a zsidó jövő érdekében. A Balfour-gyász általában újra bebizonyította, hogy megsiratni és gyászolni valaminél mi tudunk a legjobban, úgy értünk hozzá, mintha külön specialitásunk lenne ez, ami nem is érthetetlen jelenség, mert hosszú és viharos multunk összehasonlíthatatlanul több gyászra és siralomra adott alkalmat, mint öröme és vigadozásra. Nagyszerűen tudunk siratni és gyászunk bizonytalán még a köveket is könnyekre fakasztja.

De vajjon eleget tettünk-e Balfour emlékének azzal, hogy — ha még olyan szépen és meghatóan is — elparentáljuk és megsiratjuk őt. Leróttuk-e hálánkat iránta azzal, hogy hangos szavakkal bizonyodtunk, hogy sohasem fogjuk feledni őt s hogy történelmünk legnagyobb alakjai közé iktatjuk. Szavak, szavak, mindenütt csak szavak. Leróhatjuk-e üres szavakkal hálánkat e nagy férfiú iránt, aki tetteivel szállott sikra érettség és messze kiható eszelekedetekkel adott új irányt népi sorsunknak. Balfour a zsidóság és az angol nép közötti viszonyt olyan vállalkozásnak tekintette, amelyben mindkét félre egyforma kötelességek hárulnak. „Ha mi hagyjuk Önöket cserben, — mondotta egy ízben — akkor az Önök munkája nem járhat sikerrel s ha Önök hagynak bennünket cserben, akkor a mi munkánk nem járhat sikerrel. Én azonban meg vagyok győződve róla, hogy sem mi Önöket, sem Önök bennünket nem fognak cserbenhagyni”. Balfour őszintén és becsületesen értette ezeket a szavakat és élete utolsó percéig olyan szerződő félnek bizonyult, aki becsülettel állja és vállalja a megállapodás minden következményét. Nem hagyott cserben bennünket egy percre sem és életének utolsó politikai eszelekedete az volt, hogy amikor az augusztusi zavargások után a zsidó nép ellenfelei vitássá akarták tenni Palesztinához való jogunkat, volt minisztertanácsával együtt ünnepélyes felhívást intézett az angol kormányhoz, amelyben figyelmeztette a mandátumból folyó kötelességeire és tiltakozott ellene, hogy az általa kibocsátott deklarációt a legcsekélyebb mértékben is megcserélték.

De vajjon teljesítettük-e mi is olyan hűségesen a vállalt kötelességeket, ahogyan Balfour teljesítette? Vajjon nem hagytuk-e mi cserben Balfourt? Olyan kérdés ez, amelyre csak a történelem adhat igazságos feleletet. Néha úgy látszik, hogy a zsidó nép nem teljesítette olyan mértékben kötelességét Palesztinával szemben, amint az szükséges lett volna és ahogy a nagy és szent ügy joggal megköveteli. Ország-

építő törekvésünkben több volt a szó, mint a tett, több a fogadkozás, mint a tényleges áldozat. Nem éreztük át kellőképpen a történelmi feladatot, amely elé a sors állított, ezért nem is tudtunk elég nagyra mutatkozni a nagy időkben.

Ez a legfőbb oka annak, hogy országépítő munkánk elé újabb és újabb nehézségek tornyosultak és hogy a sőtétből olyan ellenségek leselkednek ránk, akik azelőtt nem mertek a napfényre menni. Mai nehéz viszonyaink és megpróbáltatásaink között az egyetlen vigasztaló és fix pont Balfour öröksége és az a szellem, amelyet ő oltott be az angol politikába. Eppen ezért úgy érezzük, hogy nem méltó Balfour em-

lékéhez, ha csupán szavakkal és könyvekkel áldozunk neki, Balfour és az ő tanítása másra, többre kötelez bennünket. Az ő emlékének eleven, kézzelfogható és örökké marandó valóságga kell válnia Erec Jiszrael földjén, az ő emléke áldással kell hogy váljék, termékeny, mint az anyaföld, amely évről-évre megújul és friss gyümölcsöket fakaszt. Ez a gondolat indította a Keren Kajemetet arra, hogy Balfour nevét a földben és a föld által örökítse meg, a föld által, amelynek felszabadításához ő adta meg az első, a döntő lökést. A Keren Kajemet új aranykönyvet fektet fel, amely Balfour nevét fogja viselni és amelybe a világ zsidóságának összes hitközségei, testületei és in-

tézményei be kell hogy vezessék Balfour nevét. Minden aranykönyvi bevezetés egy darab földet jelent, egy megváltott részt a megváltatlan országból. És minden darab föld, amelyet ilyenformán szerzünk vissza a zsidó népek, Balfour nevét fogja hirdetni s az ő szellemét fogja sugározni időtlen időkig. Szentül hisszük, hogy az erdélyi zsidóság összes szervezetei, hitközségei, szentegyletek, páholyok, szövetségi csoportok, ifjúsági egyesületek és más zsidó közületek becsületbeli kötelességüknek fogják tartani, hogy Balfour emlékének ezen a módon áldozzanak, mert csak ez a mód méltó Balfourhoz és a zsidó néphez.

A Târgu-Frumosban letartóztatott nyolc zsidó szabadonbocsajtása érdekében erélyes akciót indítottak

a jasi hitközség, a Sfatul Negustoresc és az egyetemi tanárok egy csoportja

Bucuresti-Bukarest, május 13. Jelenítettük, hogy Jasiban és Báltiban antiszemita tüntetők zavarták meg a május 10-iki nemzeti ünnep méltóságát. Jasiban az antiszemita tüntetések ma is folytatódtak. Az esti órákban antiszemita fiatalemberekből egy csoport verődött össze, amely a zsidók által sűrűben lakott utcákban sorra inzultálták a járókelőket. A rendőrség üzőbe vett egy fiatalembert, akit sikerült is elfogni. A fiatalemberről kiderült, hogy Livezeanu Vasile bölcsészethallgatóval azonos. A tettenért diákok előállítását a rendőrség, majd kihallgatása után szabadon bocsájtották. A rendőr-

ség a brutálítások elfajulásának megakadályozására megkettőzte az utcaon posztoló rendőrörszemek számát. Jasi, május 13. Moldova fővárosának zsidóságát leirhatatlan izgalomban tartja, hogy a Târgu-Frumosban letartóztatott nyolc zsidó kereskedőt, akik jogos önvédelemből szálltak szembe a támadó antiszemita diákokkal, még most is fogva tartják, sőt a fogdában súlyosan bántalmazták is őket. Tegnap este a jasi Sfatul Negustorescban tiltakozó ülésre ültek össze Jasi kereskedői, akik energikus határozati javaslatban tiltakoztak a târgu-frumosi kereskedők fogvartartása miatt, különösen kikelték a ve-

lük szemben alkalmazott bánásmód ellen és követelték nyombani szabadonbocsájtásukat. A nyolc letartóztatott târgu-frumosi zsidó kereskedő érdekében interveniált az egyetemi tanárok egy csoportja is, akiknek a kiüldöttségét Botez professzor vezette a jasi főügyész elé, kérve, hogy az ártatlanul fogvatartott zsidó kereskedőket helyezze szabadlábra. Ugyanek tegnap este tartott ülést a jasi zsidó hitközség is, amelyen elhatározták, hogy energikusan követelni fogják a târgu-frumosi nyolc zsidó kereskedő szabadonbocsájtását.

A minisztertanács rendeletére elkobozták a Cuvântul és az Universul mai számait

A kormány nem engedí újra napirendre tűzni a január 4-iki aktust

Bucuresti-Bukarest, május 13. Tegnap este minisztertanács volt Maniu miniszterelnök elnökelete alatt. A minisztertanács elfogadta Madgearu szeszörvényét kisebb módosításokkal, valamint Mirto törvényét is, amely a biztosítótársaságok fokozottabb ellenőrzéséről szól. A minisztertanács ezután a liberális pártnak az alkotmányos kérdésben indított kampányával foglalkozott. Isme-

retes, hogy a liberális párt egy Károly extrónörökös személyével foglalkozó brosurát készített, amelyet a párt kongresszusán szét akartak osztani. A brosurá szétosztása azonban Miklós régensherceg kívánságára elmaradt. Bratianu Vintila azóta ismét szembe került a régensherceggel és a Károly extrónörökösökről szóló brosurát szétküldötte a párt megyei tagozatainak. Ezzel kapcsolatban a minisztertanács

ugy határozott, hogy mindazon lapokat, amelyek leközik Bratianu Vintila brosuráját és azzal pro, vagy contra foglalkoznak, el fogják kobozni. A kormány lapelkobzási határozata a fővárosi sajtóban nagy visszhangot keltett. Cluj-Kolozsvár, május 13. A minisztertanács határozat értelmében ma az egész országban lapelkobzásokat fogantatosítottak a rendőri hatóságok. Néhány vidéki lapon kívül elrendelték a „Cuvântul” és az „Universul” mai példányszámainak elkobzását. A két lap elkobzását azért rendelték el, mert részletes cikkben kommentálták Bratianu Vintila brosuráját, amely a január 4-iki aktussal foglalkozott és széles mederben foglalkoztak azzal az eseménnyel, hogy Mária királyné nem vett részt a május 10-iki bukaresti ünnepségeken, hanem Balcicba utazott az ünnepségek elől. Kolozsváron a kora délelőtti órákban fogantatosították a lapelkobzásokról szóló rendelkezést. A rendőri közegek néhány perc alatt összeszedték a városban található „Cuvântul” és „Universul” példányokat és azokat a rendőrségre szállították. Az elkobzás nagy feltűnést keltett Kolozsváron és néhány megmaradt lappéldányt élelmes emberek magas árszíval adtak tovább.

Advertisement for 'ALBINA BANC' lottery tickets. Text: 'Már csak 6 nap van május 20-ig az „ALBINA BANC” által garantált zsidó Kórház sorsjegyek huzásának napjái! Nemcsak a nyzreményeket, hanem a huzás napját is garantálja az „ALBINA” 100 leier 2.700.000 lei, közötté az 1.000.000 leles főnyereményre lehet nyeresi esélye! E habozzék, vegye meg sorsjegyét Sorsjegy kapható: fodrász termekben, tőzsdékben és minden nyilt üzletben, piaci árusoknál, a Széchenyi-fédi tióüzletben, valamint a Központi sorsjegyirodánál Piata Unirii 20, ahonnan vidéki rendelések utánvétellel is eszközölhetnek. A huzás eredménye napilapokban közhírré lesz téve és külön nyereménylista is lesz kiadva.

JULES SAUERWEIN (Páris):

Meg lehet-e teremteni Páneurópát?

„Az európai föderáció gondolata egyelőre a népeknek nem előre meghatározott séma szerinti közeledését jelenti, hanem szabad vitát a kölcsönös érdekekről“

Ezek a fejtegetések az események elő-
he vágnak, hiszen az európai föderáció
eszméjére vonatkoznak s az egyetlen
erre vonatkozó okmány, mely megér-
demli a „diplomáciai okirat“ nevet,
még meg sem jelent. Briand körlevelére
célzok, melyet a francia külügyminis-
ter annak a 26 európai államnak akar
megküldeni, melyeknek képviselői a
mult év szeptemberében Genfben össze-
jöttek.

Ez a körlevél már a közelebbi jövő-
ben el fog indulni útjára s én nagyon
csodálkozom, ha ez nem történne meg,
még mielőtt a Népszövetség tanácsa
Genfben megkezdi májusi tanácskozásait.

Nyilvánvaló, hogy Briand nem fog
megelégedni a két magától adódó kérdé-
s felvetésével, hogy tudniillik: 1. le-
hetségesnek tartják-e az érdekelt hatal-
mak Európa politikai föderációját s
hogy ezt milyen formában képzelik el?
2. Kívánatosnak tartják-e Európa gaz-
dasági föderációját és mily módon tart-
ják ezt megvalósíthatónak?

Briandnak sokkal inkább az lesz a
szándéka, hogy valamilyen formában,
röviden, vagy esetleg egy kissé részle-
tezve is (jegyzékének szövege még nincs
véglegesen megállapítva) körvonal-
lazza a tervét, megállapítsa céljait és
rámutasson azokra a módszerekre, me-
lyekkel ezek, szerinte, elérhetők. Bizo-
nyára rá fog mutatni néhány szóval ar-
ra, hogy Európa, — miután egy borzal-
mas háború egész vidékeit pusztasággá
tette és elszennvedte azokat az utóba-
jokat, melyeket a győztes és veszített há-
ború egyaránt magával hoz, az új álla-
mok alakulását, másoknak pedig a meg-
csönkítettségét: egy szóval miután megjárta
a maga Golgotháját, — igen hátrányos
helyzetben van s még korántsem tudott
gazdasági vagy politikai tekintetben
talpraállni.

A győztes államokban (például An-
gliban) ugyanúgy, mint a legyőzöt-
tekben (például Ausztriában és Német-
országban) állandósultak a krízisek,
melyek a munkanélküliség növekedésé-
ben és az általános elszegényedésben
nyilvánulnak meg.

Ahol a pénz árfolyama újra elérte az
aranyaritást, ott a gazdasági élet van
válságban, ahol pedig elérték telenedett
a pénz, ott a gazdasági élet a látszólagos
prosperitás rövid korszaka után szintén
válságba jutott. Európában mindenütt
az irredentizmus új fészkei vannak ke-
letkezőben, s ha ez a népek jelenlegi
érzésvilágát tekintve egészen természe-
tes is, mégis csak hátráltatja a békés
gazdasági és politikai fejlődést. A lesze-
relés problémáját illetően nem észlel-
hető haladás, mert a 26 európai állam, a
szerződés és egyezmények dacára is,
kölcsönös bizalmatlansággal viselkednek
egymás iránt s nem akarják belátni,
hogy az egyetlen megoldás erőiknek,
vagy legalább is erejük egy részének,
egyesítése.

A társadalmi osztályok közötti gyűlö-
let, melyet még egy ügyes és veszedel-
mes propaganda is állandóan táplál,
szintén egyre növekvőben van, a politi-
kai rendszerek pedig szöges ellentétben
állnak egymással, — s így tovább ...
Természetesen nem tudom, hogy pon-
tosan ezek a mondatok fognak-e kike-
rülni Briand tolla alól, de eléggé ismer-
em őt ahhoz, hogy megállapíthassam:
jegyzékének körülbelül ezek lesznek az
alapgondolatai.

Elsősorban is szükség van azonban a
célok tisztázására. Mindenekelőtt arról
van szó, hogy meg kell állapítani: tu-
lajdonképpen mit is értünk európai fö-
deráció alatt, — azután pedig vigyázni
kell, hogy ne menjünk túlságosan mesz-
szíre a célok kitűzésében. Éppen ma reg-
gel olvastam Coudenhove-Kalergi gróf-
nak, a Páneurópai Unió megalapítójá-
nak, egyik tervezetét.

A páneurópai gondolatnak ez az apos-
tola nem elégszik meg azzal, hogy Euró-
pa népeinek közeledését propagálja, ha-
nem tovább megy. Tizenöt pontjában
már körvonalazza is az Európai Egye-
sült Államok jövődó alkotmányát s
már a birodalmi gyűlésre, a birodalmi
törvényeszkre és a birodalmi rendőrség-
re is gondolt. Röviden összefoglalva, te-
hát átdolgozva és kijavítva a mi viszo-
nyainkra alkalmazta azoknak az intéz-
ményeknek a rendszerét, melyek a ten-
geren túl 120 millió ember életét szá-
bályozzák.

Az Európai Egyesült Államok gon-

dolata nem új. Már a XVIII. század-
ban is felvetette ezt Sully, az ezt követő
háromszáz évben pedig számos író, filo-
zófus és államférfi foglalkozott több-
kevesebb bátorsággal és tehetséggel ez-
zel a gondolattal. Ezek közül elsősorban
Bernardin de St. Pierret kell megemlí-
teni, akinek robusztus és hitelti jámbor-
sága még a dinnyékben is meglátta az
isteni gondviselést és aki nem tudott
ránézni Európa térképére anélkül, hogy
fel ne kiáltson: „Kell, hogy egy napon
európaiak is legyenek!“ Őt követték
Jean Jaques Rousseau, Condoreet s az
egész 48-as iskola, Lamartine és Viktor
Hugó vezetésével. Viktor Hugó ment
közülük a legtovább. Beszédeiben, me-
lyeket 1871-ben, tehát akkor tartott, a
mikor Párisban német megszálló csapa-
tok tanyáztak, gyakran mondotta: „Ez
a háború testvérháború s nekünk baráti
kezünket kell nyújtani a német népek,
az országhatárokon és a hadseregeken
keresztül!“

Ezek olyan tulszások, amelyeket
csak az egészen nagy férfiaknak lehet
megbocsájtani, hiszen háborúk esetén
nem lehet a népek testvériségéről be-
szélni. Sőt én tovább megyek és azt
mondom, hogy ha az ember egy háború
után teszi ezt, még akkor is nagyon
óvatosságnak kell lennie. Egyébként a
páneurópai eszme vezette Lajos Napo-
leon herceget is, mielőtt észszárrá lett,
aki hamí fogsága idején lelkes szava-
kat irt az Európai Egyesült Álla-
mokról.

Ha az ember egy mozgalom céljait
jelöli ki, akkor az észszerűség határain
belül kell maradnia. Európai népeit
ma ellenséges érzések, gyűlöletek és
előítéletek választják el egymástól. Va-
lamennyien beköszörögnek, hogy életér-
dekeik ellenkeznek. Az egyetlen eszköz,
mely közelebb hozhatja őket egymás-
hoz, az, hogy be kell bizonyítani nekik,
hogy azok az érdekeik, melyek egymás-
tól elválasztják őket, másodlagos fon-
tosságuak, míg azonban azok, melyek
egymással összekötik őket, a lényegesek
és a legfontosabbak.

Ha a vámhatárok alacsonyabbak lesz-
nek s ha egyszer a valutákat sikerül
közös nevezőre hozni, akkor bizonyosan

lesznek olyan termelő és fogyasztóeso-
portok, melyek a reformok következté-
ben egy ideig veszteségeket fognak
szenvetni. Jelenleg pedig ezek a cso-
portok még erősebbek, mint a lakosság
többsége és így a népek között nem le-
het szorosabb gazdasági kapcsolatokat
létesíteni, mint amilyenek ezeknek a
csoportoknak kedvezőeknek tünnek.

Az európai föderáció tehát nem egy
előre meghatározott séma szerinti ön-
kényes közeledést jelent, hanem szabad
vitát a kölcsönös érdekekről, hogy mily-
módon lehetne lehetővé tenni a népek
jövendő közeledését.

Arra is vigyázni kell, hogy ennek a
mozgalomnak senki ellen nem szabad
irányulnia. Amerika ellen sem, az ő
gyáripari fensőbbége miatt, de Orosz-
ország ellen sem, se ennek szociális for-
mája, se kártékony propagandája miatt.
Nem kételkedem abban, hogy Briand az
ő terveit azzal az okossággal fagya meg-
szövegezni, amit a tervek jelentősége
meg is követel. Vannak, akik a konfö-
derációtól gazdasági előnyöket remél-
nek, de félnek a konföderáció politikai
konkvenciáitól; mások viszont politi-
kai előnyöket remélnek tőle, de gazda-
sági bajoktól tartanak. A vita anyagá-
nak tehát elég bőségesnek és átfogónak
kell lennie, hogy sokaknak legyen ér-
deke a benne való részvétel.

S ez már előre is megmutatja, hogy
milyen módszereket kell majd követni.
Nem egy új Babel-tornyát kell felépí-
teni, mely a felhőkbe nyúlik, de mely-
ben nem lehet lakni, hanem egy szere-
ny épületet kell emelni, mely egészen
alacsony, de ledönthetetlen.

Azt hiszem, hogy Briand indítványoz-
ni fogja, hogy a 26 állam képviselői
mindenekelőtt egymást értsék meg. S ez
persze nem keresztezi Coudenhove gróf
kongresszusát, mely szintén igen nagy
jelentőségű. Ezen a kongresszuson maga
Painlevé fog beszélni a francia-német
viszonyról s a többi államok is igen je-
lentős egyenlőségekkel képviseltetik ma-
gukat. Coudenhove gróf alkotmányter-
vezete tehát mindenképpen nagyon érte-
kes s annyit már ma is el lehet fogadni,
belőle, hogy a föderációs mozgalomnak
el kell indulnia útjára.

Wilkins északsarki kutató ajánlatot tett az amerikai flotta egyik tengeralattjárójának bérbevételére

London, május 13. Washingtoni jelen-
tés szerint Sir Hubert Wilkins, észak-
sarki kutató ajánlatot tett az Egyesült
Államok haditengerészetének az O. 112
tengeralattjáró egy évi bérbevételére. A
kutató kérte az ajánlatnak elfogadása
esetére a tengeralattjáró némi átalaki-
tásának engedélyezését is. Wilkins a
járművet fávóbalátóval, rádióval és
megfigyelő léggömbbel akarja fel-
szerelni, ezenkívül megbízást adna egy

furókészülék elkészítésére, amelyet a
tengeralattjáróra szintén ráserelnének
s amely ötven láb vastagságu jégpáncél
átűrőjére alkalmas lenne. A kutató
ugyanis útjának egy részét a sarki ten-
geren jég alatt akarja megtenni. Ha
ajánlatát elfogadják, Wilkins expedi-
ciója még ezen a nyáron indulna az
északi sarkra. A tengerészeti miniszté-
riumban fantasztikumnak minősítik
Wilkins terveit.

Május 15.-én lép életbe az új menetrend

Az új vasuti menetrend fontos változásokat hoz

Cluj-Kolozsvár, május 13. (Az Uj Ke-
let tudósítójától.) Amint jelentette az
Uj Kelet, május 15-én életbe lép az új
vasuti menetrend, amely az alábbi fon-
tos változásokat tartalmazza:

Kolozsvár—bukaresti vasutvonal:

A 34. sz. gyorsvonat, amely eddig 21
óra 55 perckor érkezett Kolozsvárra és
22.06-kor indul el Bukarest felé, ezen-
tul 22.22-kor érkezik Kolozsvárra, 22.34-
kor indul tovább és 11.20-kor érkezik
Bukarestbe.

A 302. sz. személyvonat, amely eddig
20 óra 30 perckor érkezett Kolozsvárra,
most 20.44-kor érkezik és 20.50 helyett
most 21.04-kor indul és 14.04-kor érkezik
Bukarestbe.

A 44/45. sz. gyors. amely eddig éjsz-
ka 1.44-kor érkezett Kolozsvárra, most
2.10-kor érkezik és 2.01 helyett 2.30-kor
indul, 4.53-kor érkezik Tövésre és 15.25-
kor Bukarestbe.

A Rapid, amely eddig 13.07-kor érke-
zett Kolozsvárra és 13.14-kor indul to-
vább, most 11.31-kor érkezik és 11.46-kor

indul tovább és 23.30 helyett 22.35-kor
érkezik Bukarestbe.

A 36. számú gyorsvonat, amely 18.30-
kor érkezett eddig Kolozsvárra, ezentul
18.35-kor érkezik és 18.55 helyett 18.49-
kor indul tovább. 7.20-kor Bukarestbe
érkezik.

A 304. sz. személyvonat 12.10 helyett
12.30-kor indul el Kolozsvárról, 0.6-kor
érkezik Brassóba, onnan 0.53-kor indul
tovább és 6.30-kor érkezik Bukarestbe.

Kolozsvár—nagyvárad vasutvonal:

A 43. számú gyorsvonat, amely 4 óra
21 perckor érkezett eddig Kolozsvárra,
most 4 óra 20 perckor érkezik, 4.41 hely-
lyett 4.42-kor indul Várad felé, hová
8 óra helyett 8 óra 18 perckor érkezik
meg.

A legnagyobb változást a 33. számú
gyorsvonat szenvedti, amely eddig 9 óra
10-kor érkezett Kolozsvárra, 9.30-kor
indult el és 12.45-kor érkezett Nagy-
váradra. Ez a vonat ezentul 7.42-kor ér-
kezik Kolozsvárra, innen 7.54-kor in-
dul el és 11.25-kor érkezik Nagyváradra.

A 35. számú gyorsvonat, amely eddig

Az egészség a legdrágább kincs és ennek a
megszerzése és megtartása a paptamási-i

LITHYNIA

Ásványvíz rendszeres ivása által érhető el,
Kapható mindenütt!
Főlerakat: MOSA FERENC Cluj, Strada
Avram Iancu 18.

liber
elko

A kama

Bucuresti-B
mara ma delu
Cuza professz
a parlament v
törvényjavasl
terjesztett a
pólizálásról.
kormány inté
mánok ügyébe
ban élnek.

Leon

Leon lupista
sok ellen.

— Vessésk
zurát — mond
tassák a lapel
rendszerét. A
mányellenes. F
a Maniu-korm
ség hozgotatá
hogyan nyult
és illegális esz

Madgearu p
a felszólalásra

— Soha olya
Romániában, n
rális kormány
el napilapokat,
pistáknak azon
akkor, hogy a
mányellenesség
zeti parasztpár
kekből volt kén
foganatosítani,
lisok partidek
lapokat.

Leon lupista r
nem elégti ki
nyszer válasza.
ja, hogy a de
mány a lapelko
nyomdokaiba lé
Stanciu korm
kobzás helyett
az alarntörvény
lapokkal szembe

Beter
javasl

Madgearu p
jeszti a kamara
vény módosítá
a május 4-iki s
lására került a
meretes, Steela
parasztpárti jel

Valid
sokat

Landau kisen
sorocai választá
semmisítését k
hogy a sorocai
totta a zsidósá
azon a címen,
önálló választás

Vaganescu a
nek igazolását
nyolc szavatt e
gel, meg is szav

Ezután áttérn
lyen a földgáz
törvényjavasl
ségi folytatja el
szédét. Bírálja a
ja a javaslat eg
nösen azt, hogy
egyszerűen kise
A szerzett jogok

A kise
a szen

Bucuresti-Buk
nátus ülésén a
térrium átszerve
tárgyalása szere
vári egyetemi ta
a javaslatához, m

Sándor József
lat nem veszi fi
oktatás autonóm
senátor hosszú
vaslat egyes int
azokra a sérelme

Már
30,000

kötet magyar, német, román, francia
és angol könyv között válogathatnak a

DANTE

kölcsönkönyvtár olvasói,

AZ UJ KELET ELŐFIZETŐI

ezen hatalmas kölcsönkönyvtári anya-
gok igénybe vehetik és a havi 60 lejes
előfizetési díj helyett csupán 40 lejt kell
fizetniük egy hónapra, amiért olvashat-
ják a világirodalom leghíresebb íróinak
műveit, a külföldi, vagy erdélyi könyv-
piac legújabb szenzációit, a klasszikus
irodalom legkiválóbb remekeit. A köny-
vek naponta eserélhetők. Nagy-Romá-
nia minden részére naponta postán to-
vábbítjuk a kölcsönkönyveket 50 szá-
zalékkal redukált postai tarifa mellett.

PROSPEKTUS INGYEN.

„Dante“ kölcsönkönyvtár
Cluj, Str Iorga (Jókai-u.) 5

! „TS

Házkutatást tartottak a liberális lapok szerkesztőségében és elkobozták a Viitorul és az Epocat

Mosoiu tábornok és a volt liberális miniszterek megakarták akadályozni a házkutatást, de a karhatalom visszavonulásra kényszerítette őket

A kamarában a lupisták interpelláltak a lapelkobzások miatt

Bucuresti-Bukarest, május 13. A kamara ma délutáni ülésén napirend előtt Cuzca professzor szólalt fel. Kéri, hogy a parlament vegye figyelembe azt a törvényjavaslatot, amelyet ő 1894-ben terjesztett a kamara elé a szesz monopolizálásáról. Ugyancsak kéri, hogy a kormány intézkedjék a macedóniai románok ügyében, akik igen sanyaru sorsban élnek.

Leon képviselő interpellációja a lapelkobzások ellen

Leon lupista tiltakozik a lapelkobzások ellen.

— Vezessék inkább be az előzetes cenzurát — mondja — semminthogy folytassák a lapelkobzásnak ezt az odiosus rendszerét. A lapok konfiskálása alkotmányellenes. Epen ezért nem értem, hogy a Maniu-kormány, amely a törvényesség hangoztatásával vette át a hatalmat, hogyan nyult ilyen alkotmányellenes és illegális eszközökhöz.

Madgearu pénzügyminiszter válaszol a felszólalásra.

— Soha olyan szabad nem volt a sajtó Romániában, mint éppen most. A liberális kormány nem egyszer koboztatott el napilapokat, a velük kollaboráló lupistáknak azonban eszközbe sem jutott akkor, hogy tiltakozzanak és alkotmányellenességet emlegetsenek. A nemzeti parasztpárt magasabb államérdekekből volt kénytelen a konfiskálásokat foganatosítani, ezzel szemben a liberálisok pártjédekekből koboztatták el a lapokat.

Leon lupista replikájában kifejti, hogy nem elégti ki Madgearu pénzügyminiszter válasza. Igen sajnálatosnak tartja, hogy a demokratikus Maniu-kormány a lapelkobzások terén is elődeinek nyomdokaiba lépett.

Stanciu kormánypartii kéri, hogy elkobzás helyett a kormány alkalmazza az alarntörvényt a rémhíreket terjesztő lapokkal szemben.

Beterjesztik a szesz törvényjavaslatot

Madgearu pénzügyminiszter beteterjesztja a kamara elé a jelenlegi szesz törvény módosításáról szóló javaslatot, majd a május 4-iki sorocai választás validálására került a sor. Sorocában, mint ismeretes, Sfecla és Andronic nemzeti parasztpárti jelöltekéket választották meg.

Validálják a sorocai választásokat

Landau kisenevi zsidó képviselő a sorocai választások eredményének megsemmisítését kéri. Hivatkozik arra, hogy a sorocai törvényszék visszautasította a zsidóság jelöltjeinek listáját azon a címen, hogy a zsidóknak nincs önálló választási jelök.

Vaganescu a választások eredményének igazolását kéri, amit a kamara nyolc szavattal ellenében, nagy többséggel, meg is szavaz.

Ezután áttérnek a napirendre, amelyen a földgáz monopoliumáról szóló törvényjavaslat szerepel. Pardos többségi folytatás előző nap megkezdett beszédét. Birálja a javaslatot és kifogásolja a javaslat egyes intézkedéseit, különösen azt, hogy a földgáz társaságokat egyszerűen kismmizik vállalataikból. A szerzett jogok respektálását kéri.

A kisebbségi tanárok sérelme a szenátus előtt

Bucuresti-Bukarest, május 13. A szenátus ülésén a közoktatásügyi miniszterium átszervezéséről szóló javaslat tárgyalása szerepel. Ghidionescu kolozsvári egyetemi tanár szól hozzá elsőnek a javaslatához, majd

Sándor József kifejti, hogy a javaslat nem veszi figyelembe a kisebbségi oktatás autonómiáját. A magyarpárti szenátor hosszu beszédben bírálja a javaslat egyes intézkedéseit és rámutat azokra a sérelmekre, amelyeket az er-

délyi magyarság az oktatás során a multban elszenvedett. Végül a kisebbségi tanári kar sérelmeivel foglalkozik. A felszólalók során Popovici Panait zárja be, aki úgy találja, hogy a javaslat megvalósítja a közoktatás decentralizációjának elvét.

Házkutatás a liberális lapok szerkesztőségében

Bucuresti-Bukarest, május 13. Az il-

lovi törvényszék ügyészségének rendeltére a rendörség ma délelött elkoboztatta a Cuvantul, az Universal címü napilapokat. Az egyik pro, a másik pedig antikarlista cikkeket közölt. Ugyancsak az ügyészség rendeltére a rendörség ma délelött házkutatást tartott a Viitorul és a L'Independence Roumaine szerkesztőségében. A liberális párt vezetöi kétségbeesett erőfeszítéseket tettek, hogy a házkutatást megakadályoz-

Május 24-ére összehívták a kereskedők országos kongresszusát

„Ki kell kapcsolni a politikát a gazdasági életből“

hirdetik a kereskedők, akik kiábrándultak az összes pártok kortesigéréteiből

Bucuresti-Bukarest, május 13. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kereskedői tanácsok vezérök bizottsága a „Sfatul Negustorese“ vidéki delegátusainak részvételével gyűlést tartott Bukarestben.

A gyűlés összehívásának célja az volt, hogy a kereskedők országos kongresszusának időpontját és programját megállapítsák. Niculescu-Ritz főtítkar volt az első felszólaló, aki rámutatott arra, hogy a kormány ígérétei nyomán a kereskedők lemondtak az üzletek demonstratív bezárásának tervéről. A kereskedők Mirto ipar- és kereskedelemügyi miniszternek egy levelére alapították reménységüket, aki írásban ígerte meg, hogy tanulmányozni fogja a kereskedelem támogatásának lehetőségeit. A helyzet azonban március óta mísem változott. Epen ezért a központi vezérök bizottság elhatározta, hogy május 24-ikére összehívja a kereskedők országos kongresszusát, amelyen a súlyos helyzethez mért határozatokat fognak hozni. A

kongresszus programján a következő kérdések szerepelnek:

A hitel és a kamat problémái. A követelések és kamatok rendezése. Községi illeték, az uttörvény és végül a Kereskedelmi Hitelintézet felállítására.

A kongresszuson ezenkívül megbeszélés tárgyát fogja képezni a kereskedők politikai magatartásának kérdése is.

Botez egyetemi tanár, a jasi „Sfatul Negustorese“ elnöke mindenekelőtt is rámutatott annak káros voltára, hogy a politikai pártok a szavazók utáni hajszájukban demagógikus ígéretekkel tüllicitálják egymást és komolytalanná teszik az ország közéletét. A kereskedő társadalom súlyos válságon megy ma keresztül, mert a fogyasztás mérsékelte, az adóterhek pedig elsősorban a városokra nehezdednek. Jon Macovei kereskedő-párt alakítását javasolja, amely kellő energiával kényszerítse a politikai pártokat, hogy respektálják azoknak a

jogait, akik a költségvetések összes rendes és rendkívüli terheit viselik, hogy a jelenlegi kormány nemcsak, hogy nem orvosolja, de még csak nem is tanulmányozta a kereskedők sérelmeit. A jelenlegi kormány egész tevékenysége mélyen a várakozáson alul maradt.

I. Weinberg (Piatra Neamt) kifejti, hogy a kereskedőket az összes politikai pártok felültették. A választások előtt minden jöt ígértek nekik, hogy azután a legrutább módon becsapják őket. Több más felszólalás után Niculescu-Ritz a beszédek konkluziójaképpen megállapítja, hogy a politikai pártok nemcsak háltalannak, de egyenesen ellenségeknek mutatkoztak a kereskedő osztállyal szemben. A szomorú helyzet orvoslását abban látja, hogy a gazdasági életből ki kell küszöbölni a politikát és a kereskedőket olyan szervezetbe kell tömöríteni, amely a kellő eréllyel és tekintéllyel tudja megvédeni a kereskedők jogait.

Galaccon antiszemita verekedést rendezett a „Garda de Fier“

A rendörség egy gárdistát és három zsidót tartóztatott le. A három letartóztatott zsidót irtózatosan elverték

Galac, május 13. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az elmúlt héten megalakult Galaccon a Codreanu-féle „Garda de fier“ (Vasgárda) helyiesoportja, amelynek tagjai zöid ingekben öltözve, katonai gyakorlatokat végeztek a repülőtérén. Május 11-én este a szervezet tagjai tüntettek a város utcáin, majd a Paradiz nevü színház elé vonultak, ahol egy zsidó társulat vendégszerepelt. A gárda tagjai megtámadták a színházból kitödulö zsidókat. Hatalmas kavargás támadt, amelynek a rendörség közbelépése vetett véget. Általános meglepetésre, a rendörök egy gárdistát és három zsidót tartóztatottak le. Valamennyiüket be-kísérték a rendörségre, ahol a zsidó letartóztatottakat irtózatosan elverték. Kényszerítették őket arra, hogy beismere nyilatkozatokat tegyenek, ezután szabadlábra helyezték őket. Az antiszemita letartóztatott bevallotta, hogy a „Vasgárda“ Codreanu vezetése mellett működik Galaccon. A gárda tagjai az állami iskola tornatermében találkoztak, ahol bárdokkal végeztek gyakorlatokat.

A színház előtt történi botrány után az antiszemita terroristák folytatták támadásaikat a zsidó járó-kelök ellen. A gárdistáknak egy csoportja Mircea Dumitrescu vezetése mellett, megtámad-

ta a sétaterén Baholtz Mózes és Schierer Aron fiatalembereket, akiket véresre vertek. A rendörörszem telefonon értesítette a támadásról az ügyeletes rendörkomiszárt, mire azonban ez kiszállt a helyszínre, már csak Dumitrescut találta a helyszínen. Dumitrescut letartóztatották. A város zsidóságának körében az antiszemita támadások hatalmas felháborodást váltottak ki. Jean Steiermann, a zsidó hitközség elnöke, interve-niált a rendörprefekturánál és Magura nemzeti parasztpárti vezetönél.

A Dimineata a legutóbbi antiszemita incidensekkel kapcsolatosan a következőket írja:

„Ugyálszik, hogy az antiszemita botrányok tovább folytatódnak. A kor-

mány által kiadott rendelkezéseket nem hajtják végre az alárendelt hatóságok. Nemesak, hogy nem büntetik meg a támadókat, de egyenesen azokat verik meg a rendörségen, akik a támadások áldozatai voltak.

Az első pillanattól kezdve felhívtuk a kormány figyelmét arra a veszedelemre, amelyet ezek az agitációk jelentenek most, a krízisnek ebben a korszakában, amidön az atmoszféra rendkívül feszült, midön minden szikra gyújtó hatásu lehet. Meg kell állapítani, hogy a kormány nem viseltetik a helyzettel szemben a megkívánt komolysággal. Ez a botrányos helyzet azonban semmiesetre sem tarthat tovább. A kormánynak kötelessége a törvények tiszteltetére kényszeríteni a verekedöket“.

Porráégett Bukarestben egy asztalosáru-gyár

Bucuresti-Bukarest, május 13. Az elmúlt éjszaka a Str. Albinelor 67. szám alatt a Walter-féle asztalosáru-gyárban tüz ütött ki. A tüz a gyár emeleti helyiségében keletkezett és mire a tűzoltók megérkeztek, már az egész épüle-

tet lángborította. Az épületben gyúlékony anyagok voltak felhalmozva, amelyek hihetetlen gyorsasággal a lángok martalékává váltak. A kár többmilliót tesz ki, ami azonban biztosítás révén megtérül.

gább kincs és ennek a megtartása a paptamási-
HYNIA
s ivása által érhető el, mindenütt!
FERENC Cluj, Strada Iancu 18.

Kolozsvárra, most 12 óráig, azonban tovább indul és mint eddig, érkezik Nagyváradra, eddig 17.43-kor érke- most 19.26-kor érke- 19.41-kor indul Nagy 2.39-kor érkezik meg, melyvonat, amely ed- el Kolozsvárról Vá- kor indul, viszont a vonat, amely eddig Kolozsvárról, most órákig érkezik meg

vasutvonal:

lényeges változások ben megszüntették a r induló 432. számú 16.55-kor induló ve- szerint a következő zlekedni ezen a vo-

8 perckor indul el 5-kor érkezik Szat- at 14.50-kor indul el 0-kor van Nagyvá- dik 19.27-kor indul 6-kor érkezik Désre, közül megszünt a 10, valamint a Dés- vonat és a követke- adt meg:

indul el Désről és lozsvárra, a másik náról és 13.58-kor harmadik pedig 14 nyáról és 21.15-kor várra.

vasutvonalon

zlekednek a vona- szerint: áról induló gyors- esatlakozást Szé- arosvásárhely felé személynvonathoz, a svásárhelyre, 14.35- esre érkezik.

1-kor induló vonat- lakozása Székely- 46-kor indul egy 18-kor érkezik Ma- tor pedig Galaera. 18.20-kor indul el 20.28-kor érkezik 18-kor pedig Petru zást kap a galaci kor indul el Petru érkezik meg Ga-

000

román, francia válogathatnak a

ITE

olvasói,

ELŐFIZETŐI

könyvtári anya- a havi 60 lejes upán 40 lejt kell amiért olvashat- hiresebb írónak érdéyi könyv- it, a klasszikus mekeit. A köny- k. Nagy-Romá- onta postán to- yveket 50 szá- tarifa mellett.

NGYEN.

nkönyvtár (ókai-u.) 5

nkönyvtár

nkönyvtár

nkönyvtár

nkönyvtár

nkönyvtár

nkönyvtár

nkönyvtár

nkönyvtár

nkönyvtár

„TSUVÁTÉNU“! **Britb Trumpeldor tagjai!** **„Tsuvaténu“ a ti mozgalmatok első prahaköve!** **תשובתנו**

Jalapur indiai várost az angol karhatalom kénytelen volt átengedni a hindu önkénteseknek

Bombavető repülőgépeket és csapatokat indítottak utba a város visszavételére. Abbas Tyabjit 6 havi fogházra ítelték. Gandhi fia nem adta fel a sóraktár ostromának tervét

London, május 13. A Daily Mailnak jelentik Bombayból, hogy Jalapur a lázadók kezére került.

A várost újabban érkezett táviratok szerint a hindu nacionalista önkéntesek harcok árán foglalták el. A kongresszusi szervezet hívei élükön az önkéntesekkel kiszorították a karhatalmat a városból és birtokba vették az összes középületeket és fontosabb stratégiai pontokat. A távozó rendőrség és katonaság mintegy husz kilométernyire vonult el Jalapur közeléből. Az önkéntesek megszerezték a főhatalmat a várost környező falvak felett is.

A Reutter távirati iroda megerősíti a Jalapur elfoglalásáról érkezett híreket.

A csapatok főparancsnokságának intézkedésére Bombayból és Suratból bombavető repülőgépeket irányítottak a lázadók telepeinek bombázására és már előkészületben van a gyalogszatok ellentámadása is.

A nacionalista önkéntesek a városban koreszmákat gyűjtögetnek és rombolnak és pálmafákat vágnak ki. A kereskedők a fosztogatásoktól való félelmükben nem merik üzleteiket megnyitni. A városban teljes a zűrzavar. A hindu tömeg várja Saroini Naidu asszony, a mozgalom legújabb vezérének érkezését, aki Allahabadból Jalapurba igyekszik a polgári ellenállás további irányítására.

A helyzet komoly és a feszültség alig ismert méreteket ölt.

Ujabb áttak készül a sóraktárak ellen

London, május 13. A Press Association bombayi jelentése szerint az ellenállási mozgalom vezetői és az önkéntesek a letartóztatások ellenére sem adták fel a dharsanai állami sóraktárak elleni roham tervét. Navsariban megindult az önkéntesek újabb gyülekezése, akiket Manilal Gandhi, az internált nacionalista vezér fia akar Dharsanába vezetni.

A British United Press jelenti, hogy Abbas Tyabjit a bíróság hat hónapi fogházbüntetésre ítélte.

A Daily Telegraf surati tudósítójának távirata szerint Jalapur ellen megkezdődött a katonai felvonulás. A delhi kormányzat vizsgáló bizottságot készült kiküldeni a karhatalomnak a jalapuri kivonulás előtti magatartása kivizsgálására.

Kalkuttai jelentés közli, hogy a várostól északkeletre Assam kerületben, Shyllong városban a mohamedán Bájram-ünnep alkalmából véres összecsapások voltak hinduk és mohamedánok között. A két faj közelharcának a város külső területein három halottja, tizenhét életveszélyes sebesültje és még mintegy nyolcvan sebesültje van.

Lord Irwin nyilatkozata

Lord Irwin indiai alkirály nyilatkozott az indiai helyzetről. Kijelentette, hogy a kormányzat mindenütt teljes szigorral lép közbe, mert nem tűri sem a zavargásokat, sem a burkolt formában megbúvó forradalmi jelenségeket.

Lehuzóprés

Rézlénia

kerestetik sürgősen megvételre. Cím a kiadóban

Megélénkült a repülőgépek tevékenysége

London, május 13. A Times bombayi jelentései szerint Indiában a helyzet válságos volta miatt rendkívül megélénkült a hadirepülőgépek tevékenysége. A légi flotta főparancsnoksága a jalapuri akciónál nélkülözhető összes repülőgépeket India északnyugati részébe küldötte, ahol fel kell deríteniük az afgán határvidéket. Erre az intézkedésre azért volt szükség, mert a csapatok főparancsnoksága olyan információkat kapott, hogy a határvidék mentén afgán törzsek be akarnak törni Indiába Peshavar birtokbavételére.

A kommunista internacionálé Berlinből Londonba helyezi át propaganda-irodáját

London, május 13. A Morningpost közli, hogy a kommunista internacionálé áthelyezi propagandairodáját Berlinből Londonba, ahol az intézmény vezetésével Joelgost, a londoni szovjetkövetség sajtóosztályának eddigi vezetőjét bízták meg. Az iroda tevékenysége ki fog terjedni Angliára, Franciaországra, Belgiumra, Spanyolországra, Portugáliára és a működés lehetővé teli

telére az internacionálé végrehajtóbizottsága kétféle fontot boesajt rendelkeztet. A lap szerint Berlinből az átköltözés Londonba már meg is kezdődött.

A Morningpost megemlíti, hogy át akarják szervezni az indiai, délafrikai, észak- és középamerikai és távolkeleti propagandairodákat is.

Tizenötezer embert mészároltak le Hankau környékén a banditák

London, május 13. Hankauból jelentik, hogy Hupei és Hankau határán hetek óta banditák garázdálkodnak. Jon-Jangban valóságos vérfürdőt hajtottak végre. Tizenötezer embert lemészároltak és ötezeret tuszokul vittek magukkal. A banditák szervezett hordája mintegy négyezer embert tesz ki. Egész kerületek falvai és városai maradtak kifosztottan a bandák garázdálkodásai

után. Sanghaji jelentés szerint Közép- és Délkinában tizenegyzéven különböző hadsereg garázdálkodik és sanyargatja a népet. A lakosság helyzete kétségbeesítő. A tengerpart felé özönlő menekülők széles sávban lefoglalják az országutakat, úgy hogy csak egy irányban lehet a forgalmat lebonyolítani.

A népszövetségi tanács ülésén Briand javaslatot tett Magyarország pénzügyi ellenőrzésének megszüntetésére

Briand megkezdte tárgyalásait Grandival

Genf, május 13. A népszövetségi tanács ülésén Briand francia külügyminiszter javaslatba hozta Magyarország nemzetközi pénzügyi ellenőrzésének megszüntetését. Kérte, hogy ezt a kérdést tizzék a mostani ülészak napirendjére. A francia külügyminiszter kiemelte, hogy a békülékenység szellemétől vezéreltetve már most megteszi a francia kormány képviselőiben ezt a javaslatot, holott a hágai meggyezés még ratifikálva nincsen. A tanács tagjainak nem volt ellenvetésük a francia

kormány javaslatának az ülészak napirendjére tüzése ellen s így a népszövetségi pénzügyi bizottság szerdai ülése után a plénum elé kerül a kérdés.

Páris, május 13. A Paris Soir genfi jelentése szerint Briandés Grandi tárgyalásai Henderson közvetítésével Genfben megkezdődtek. Beavatottak úgy tudják, hogy a tengerészeti kérdések megoldásán kívül az összes egyéb kérdések is megtárgyalásra kerülnek bizalmas megbeszélések keretében.

Egy szervezett banda agyba-főbe verte a nyomozó körúton lévő detektivet

Csendélet a Szilágyi telepen. Amikor az őrmester kocsmatulajdonos egy személyben

Cluj-Kolozsvár, május 13. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári Szilágyi-telep mindig termékeny talaj volt a botrányok és a véres verekedések számára. Az utóbbi időkben mégis keveset hallatott magáról a hirheát külvárosi telep. A rettegett környék lakói azonban, ugylátszik megelégték a Szilágyi-telep szélesendjét és amint ezt

már jelentettük, néhány ember gondoskodott arról, hogy a külvárosi tanya újra a botránykrónikák felszínére és az általános érdeklődés homlokterébe kerüljön.

A Szilágyi-telep leghangosabb helyisége Spermezan őrmester „Tunariilor” nevű koresmája. A koresmával szemben Salamon Bernát vendéglője van. Az

elmúlt hét folyamán ismeretlen egyének betörték a Salamon-vendéglő ablakait és bejártait. A kolozsvári rendőrség széleskörű nyomozást indított meg a tettesek kilétének megállapítására. Már a nyomozás első fázisaiban súlyos gyanúkok bukkantak fel az irányban, hogy a Salamon-vendéglő elleni támadás szoros összefüggésben áll a szemben lévő koresma tulajdonosával, illetve Spermezan őrmester ur személyével, akiről tudvalevő, hogy gyűlölt konkurrensként üldözi Salamon Bernát vendéglőjét és csöppet sem válogat az üldözés eszközeiben.

Minden jel arra mutatott, hogy az ablaktöréseket Spermezan őrmester inszenálta. Ugyanekkor megállapítást nyert, hogy napok óta egy jól megszervezett társaság garázdálkodik a Szilágyi-telepen, zajos botrányokat és verekedéseket provokálva az utcákon és a koresmákban.

Vasárnap este Nagy és Diosan detektív megfigyelés alatt tartották a Szilágyi-telep környékét. Amikor Spermezan őrmester kilépett koresmájából és megpillantotta az utcán a két detektivet, hirtelen lendülettel előrntotta fegyverét és egymásután háromszor a rendőri közegek felé lött. A golyó szerencsére nem talált és a detektívek baj nélkül uszták meg az életveszélyes kalandot. Ez történt vasárnap.

Másnap este P. detektív teljesített szolgálatot a Szilágyi-telepen. A detektív fűrkész szemmel figyelte az őrmester hangos koresmáját. Tizenegy órakor egy Pintea nevű napszámos lépett ki a koresmából, majd amikor visszatért, azt mondotta társainak, hogy míg kint tartózkodott, valaki követ hajított feléje. Botisel Ambrosie napszámosmal az élén az utcára tódult a koresma népe. Eppen akkor haladt el előttük P. detektív. Botisel utána kiáltott:

— Stai!
A detektív megállott. Botisel vastag bottal a kezében a detektívhez lépett és felelősségre vonta, hogy miért hajított követ barátja után. A detektívet érthetően meglepte a kődobás különös története, de Botisel és társai be sem várták válaszáat, hanem rárontottak és agyba-főbe verték. P. detektívet súlyos sebekkel a mentők szállították el a helyszínről. A verekedő világyarokat pedig a helyszínre érkezett rendőrpattallú tette ártalmatlanná. Botisel Ambrosie, Pintea József és Muresan István napszámosokat az éjszaka folyamán bekísérték a kolozsvári központi rendőrségre, ahol kihallgatták őket és megindították ellenük az eljárást. A három napszámost ma délelőtt áttették az ügyészségre.

Ami Spermezan őrmester személyét illeti, érthetetlen előttünk az a különös tény, hogy egy aktív őrmester ugyanakkor koresmáros is legyen és mint ilyen, véres verekedéseket inszenáljon. Szomorú jelenség ez, hogy egy aktív katonai hadsereg fegyverét a hivatásukat teljesítő hatóságok közegek ellen használja, mert azok történetesen veszélyeztetették az őrmester ur merész lendületű üzleti hajszáját. Az esetet a katonai hatóságok figyelmébe ajánljuk.

Uj kedvezmény vendégeinknak

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyújtott

20%

kedvezményt szobaárainkból

10%

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menü kivételével) módunkban van az UJSÁG kiadványainál létesített megállapodás alapján kibővíteni

**Magyar Kir. Operaház
Nemzeti Színház
Kamara Színház**

előadásaira szóló mérsékelt árú jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

**PARK SZÁLLODA
Budapest**

szemben a Keleti pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltés.)

20% engedmény a gyári árainkból

május 12-től 26-ig

Minden külön értesítés helyett

Harisnyaház

Calea Regele Ferdinand

29 CLUJ „ELBA” 19

Calea Regele Ferdinand

Elfogták Danilo né

A M SZ

A belüg

(Cluj-Kolozsvár, let tudósítójától.)

nak, Borsán a belülegált bizottság hatóságok jelenléte hallgatásokat. Ebből nem tudjuk, hogy talos vizsgálat. E azonban — amelye tással és tárgylilag eseményeket — bár hogy Constantin I. a két borsai lelkes lett volna elgondol zéséhez, ha a hatós tól kezdve nem ta hajmeresztő érdek agitációval szembe ban az is, hogy a kétségbeesítő nyom lajra találhat min táció.

Az erdő csatolgo

A polyanai templom resztül szakadatlan rasztok százai, sőt dik, hogyan volt id bereknek arra, hogy a templomban tölté el meg a lakosság, magának a luxust, resztül egy antiszer kációit hallgassa? sán megállt a mun dolgoznak és az évs veri fel fejszék es parasztok messzi f kások. A falu lak többsége az erdők tokkal keresi meg évben azonban elm termelő vállalatok Mármaroszigetről órahosszat a Tisza nat. A folyó jobb kilométer hosszúsá vannak a parthoz rug a mármaroszi zott fa értéke, amel ringat a hátán a Tí hevernek itt parlago mert stagnál a fapia fele áron sem lehet

Tíz év óta először nagy fatermelő vá lése. Évtizedek óta b ken, hogy a nagy fa „Carpatina” és a töl borsai zsidó vállalk delt famennyiségét. lejes előlegeket oszt kások között. Az elől a borsai paraszt is schuss” — a parasz ságaikat, kukoricát és további keresmen taroztatják. A téli s fegy a keresmény és zsidóktól vett kölcsö tét tavaszig, amik ujjabb „Vorschuss”. gásának utja Borsá ritmusa évtizedek öt Tiszán és a Visón re és a nagy cégek ez adósságait, de a bete Tétlenül ödög a fal zatot keres a nyomot dekli, hogy az orosz vonult az európai p bálnak megmagyará tianu Vintila költésé fedezni kell valamib közötti összefüggés s szerűbb. Ő a zsidótól és most nem kap. M Constantin Danilo A zsidó el akarja v akarja forgatni min eleinte hitetlenül es látja, hogy a szakála famunkás épp ugy időben, mint ő. Épp

Elfogták Constantin Danilo négy kurirját

A dragomérfalvi csendőrség egész Máramarosmegyére kiterjedő antiszemita összeesküvést leplezett le

A kormánynek sürgősen meg kell oldania a máramarosi nyomor-problémát, mert a leirhatatlan nyomor állandó talaja az agitációnak

A belügyminiszteri vizsgálóbizottság hivatalos kommunikéje

(Uj-Kelet tudósítójától). Midőn a sorok írója, Borsán a belügyminisztérium által delegált bizottság a máramarosmegyei hatóságok jelenlétében folytatja a kihallgatásokat. Ebben a pillanatban még nem tudjuk, hogy fog végződni a hivatalos vizsgálat. Előző tudósításunkból azonban — amelyekben teljes objektivitással és tárgyilagossággal tártuk fel az eseményeket — bárki is megállapíthatta, hogy Constantin Danilo megjelenése és a két borsai lelkész közreműködése nem lett volna elegendő az események előidézéséhez, ha a hatóságok az első pillanattól kezdve nem tanúsították volna oly hajmeresztő érdektelenséget a borsai agitációval szemben. Eppogy igaz azonban az is, hogy a máramarosi lakosság kétségbeesztő nyomorában kedvező talajra találhat minden szélsőséges agitáció.

Az erdőben elhalt a fejszék csatlogása

A polyánai templomban öt napon keresztül szakadatlanul gyülekeztek a parasztek százai, sőt ezrei is. Önként adódik, hogyan volt idejük ezeknek az embereknek arra, hogy napokon keresztül a templomban töltsék idejüket? Miből él meg a lakosság, amely megengedheti magának a luxust, hogy napokon keresztül egy antiszemita agitátor prédikációját hallgassa? Ime a válasz: Borsán megállt a munka. A fűrészek nem dolgoznak és az évszázados erdőket nem veri fel fejszék csatlogása. A borsai parasztek messzi földön híres famunkások. A falu lakosságának túlnyomó többsége az erdőkitermelési munkálatokkal keresi meg kenyerét. Ebben az évben azonban elmaradtak a nagy fatermelő vállalatok megrendelése. A Máramarosszigetről Borsára vezető úton oroshoztak a Tisza mellett halad a vonat. A folyó jobb és balpartján, több kilométer hosszúságban, tutajok ezrei vannak a parthoz cövekelve. Milliókra rug a máramarosi hegyekből letutajozott fa értéke, amelyet már tavaly óta ringat a hátán a Tisza. Milliós értékek hevernek itt parlagon és pusztulnak el, mert stagnál a fapiaz és a kitermelt fát fele áron sem lehet értékesíteni.

Nincs „Vorschuss“

Tíz év óta először maradt el ezidén a nagy fatermelő vállalatok megrendelése. Évtizedek óta bevett szokás a vidéken, hogy a nagy facégek: „Forestiera“, „Carpatina“ és a többiek lelelegezik a borsai zsidó vállalkozóknak a megrendelt famennyiséget. Ezek viszont 4-5000 lejes előlegelet osztanak szét a famunkások között. Az előleget, amelyet még a borsai parasztek is úgy nevez: „Vorschuss“ — a parasztek kifizetik adósságaikat, kukoricát, lisztet vásárolnak és további keresményükből házaikat tartaroztatják. A téli szükös napokban előlegelet a keresmény és a borsai parasztek zsidóktól vett kölcsönökből tengeti életét tavaszig, amikor megérkezik az újabb „Vorschuss“. Ez a pénz körforgásának utja Borsán, ez a borsai élet ritmusa évtizedek óta. Most azonban a Tisza és a Visón rothadnak a tutajok és a nagy cégek ezidén nem küldtek előlegeletet. A parasztek nem tudják fizetni adósságaikat, de a betevő falatra sem jut. Tétlenül ödög a falu utcáin. Magyarán: zaratot keres a nyomorára. Az őt nem érdekli, hogy az orosz fa diadalmasan bevonnult az európai piacra és hiába próbálnak megmagyarázni neki, hogy Bratianu Vintila költségtérítési deficitjeit is fedezni kell valamiből. Az ok és okozat közötti összefüggés számára sokkal egyszerűbb. Ő a zsidóktól kapja az előlegeletet, és most nem kap. Miért?

Constantin Daniló megmagyarázza. A zsidó el akarja venni földjeiket. Ki akarja forgatni mindenéből. A parasztek eleinte hitetlenül esőválna a fejét. Ő látja, hogy a szakállas és pájészes zsidó famunkás épp úgy dönti a fát az erdőben, mint ő. Epp úgy izzad az eke

mellett, mint ő. Epp úgy mamaligát ebédel, mint ő. A zsidó fuvaros épp úgy dacol az idő viszontagságaival és a zsidó tutajos is farkasszemet néz a halállal a Tisza szűk medrében. Igen ám, de Daniló nincs egyedül. Mellette vannak Dumitrescu orthodox és Berinde görög katolikus lelkészek. Isten szent nevében, a mindenható Egyház autoritásával megerősítik Daniló szavait. A hegyek közt él. Nyugattól megszakadt paraszti babonás. Vakon hisz Isten szavának szavában. És lelkében gyökeret ver a sanda gyanu: hátha mégis a zsi-

„Mindenki meghajolt az akaratom előtt“

És midőn a vármegye összes urai meghátráltak az agitátor előtt: kiforrott és élő valóságá lett a legenda: az elbujdosott királyfi áruhában megjeleni a máramarosi havasok között, hogy megváltsa a népet a szenvedéstől. Az asszonyok a kabátja szegélyét csókolták, a férfiak babonás rajongással pillantottak fel rá. És Daniló képeken beszélt hozzájuk:

— Testvéreim! Láttátok jól! Itt volt az őrmester, ittjárt a szolgabíró, eljött a főügyész, a prefektus, az ezredes! Mindegyik meghajolt az akaratom előtt. Most már látjátok, milyen hatalom van a kezemben! Fogadjatok szót nekem és kövessetek, ha a boldogulástokat akarjátok.

Büffé a polyánai templomban

Lehet-e csodálkozni azon, ha a polyánai parasztek napokon keresztül nem mozdultak mellőle? A borsai zsidók a prefektus közbelépésétől várták, remélték a polyánai zendülés megszűnését. A hatóságok meghátráltak. Képzelték a borsai zsidók kétségbeesését, amikor látták, hogy a legfőbb hatóságok visszautaztak Szigetre, szabad prédál doba oda a falut a győzelemittas agitátor

Miért nem kapott jelentést a kormány

— Hogy lehet az, hogy én minderről nem kaptam jelentést?
Alapok a feltevés, hogy a Borsáról kapott kétségbeesett jelentések az utolsó pillanatban sem hatottak meg a prefektust, aki a belügyminisztérium és a tartományi igazgatóság erélyeshangú táviratainak hatása alatt határozta el magát arra, hogy katonaságot küldjön Borsára.
Minden szerénytelenség nélkül elmondhatjuk, hogy a mi energikus akciónk eredménye volt a felsőbb hatóságok intervenciója. Borsán most katonai

A belügyminiszteri bizottság hivatalos jelentése a vizsgálat eredményéről

Sighetul-Marmatiei-Máramarosziget, május 13. (Az Uj Kelet tudósítójától). A máramaroszigeti antiszemita agitáció ügyében bevezetett vizsgálat ma délelőtti megdöbbentő eredményre vezetett. A dragomérfalvi csendőrség vezetője letartóztatott négy parasztot, akiknél Constantin Daniló leveleit találták meg. Ezekben a levelekben, amelyek Jód, Dragomérfalva, Hosszumező és Leordina románságához voltak intézve, az antiszemita agitátor a megkötött vérszövetségre figyelmezteti a parasztságot és felhívja, hogy tartson ki mellette a zsidók kiirtására irányuló harcban. Figyelmezteti őket, hogy a vérszerződés elárulása és az eskü megszegése irtozatos szankciókat fog maga után vonni.
A levelekből kitűnt, hogy Daniló szélsőkerüli haditervet dolgozott ki a máramarosi zsidóság ellen. A levelekben utasításokat ad a parasztoknak, hogyan járjanak el a zsidók életének elpusztításánál és a zsidó vagyonok kifosztásánál. Kiténik továbbá, hogy Daniló terve szerint egy előre megbeszélte időpontban a vérszövetség tagjainak fel kellett volna gyújtani négy sarkában

dók...?
Megszületik a bujdosó királyfi legendája

Egymást követik az atrocitások és Danilónak semmi bántódása nem esik. A csendőrök meghátrálnak előtte. És a parasztek között — akik megtanulták reitegni a csendőr hatalmát — különös dolgokat kezdenek suttogni a „Domnul Student“-ről. Hogy ő nem más, mint az elbujdosott királyfi, Károly extrónörökös... Daniló szívesen szította ezt a legendát.

kénye-kedvének! A polyánai görögkatolikus templom falai sok mindent tudnának beszélni arról, hogy mi minden ment végbe ezeken a napokon Constantin Daniló citadellájában. A templomban büffét állítottak fel. Folyt a sör és a bor. Az emberek ott ettek, ittak és a templomban aludtak. A lelkészek napoként többször is lelkigyakorlatokat végeztek velük. A parasztek minden délelőtti hétszer körüljárták a templomot. Előttük a lelkészek teljes ornátusában. És Daniló nemzeti százóval kezében. A parasztek naponta tettek le esküt a papok kezébe, hogy utolsó csepp vérükig kitartanak Daniló és elvei mellett.

Mi akadályozta meg a szenvedélyek kirobbanását

Ugy tűnik, mintha valami őstörténetben olvasnánk az ember mindezt. Holott azok a részletek, amelyeket az „Uj Kelet“ hasábjain feltártunk, csak halvány és elmosódó fotográfia adták vissza a borsai rémnapoknak. Hogy volt az mégis, hogy vérontás nélkül maradt Daniló hat napos agitációja? Mindezekelőtt is nem szabad szem elől tévesztünk a máramarosi román parasztek

természetrájtát. Máramarosban a román és a zsidót nem választják el sem a vagyoni, sem a társadalmi hierarchia szakadékai. Itt közös a nyomor, közös a puliszka. Közös sors fűzi egybe román és zsidó életét. A borsai parasztek együtt nőtt fel a szakállas és pájészes zsidóval. Őt napi agitálás, hókusz-pókusz, esküvel sem volt elegendő arra, hogy a zsidók életére törjenek. Attól is tartottak, hogy minden pillanatban megérkezik a katonaság. A csütörtökről-péntekre virradó éjszaka a csendőrszervező ijesztette meg őket, hogy gépfegyver védi a falut. Daniló mégis indulásra szólította fel őket. A józanabbak azonban — az utolsó pillanatban — visszatartották a tömeget.

Danilo öt pontját aláírták

Danilo öt pontját azonban aláírták. Az adósságok eltörléséről. A földek viszszaadásáról. Juga prefektusnak igaza lett abban, hogy Borsán semmi sem történt. A prefektus azonban csak a borsai esetet látta és szem elől tévesztette azt, hogy Daniló agitációja milyen véres következményekkel járhat, ha nem ma, úgy holnap. A prefektus nem tudott az események mélyére nézni, mert különben lehetetlen volt nem meg látnia, hogy a Daniló-féle öt pont már nem antiszemita csupán, hanem az anarchia magvait rejti magában. És a prefektus súlyos hibát követett el akkor, midőn hagyta maguktól menni az eseményeket, ahelyett, hogy energikus, határozott intervencióval szerzett volna érvényt a törvénynek és az államhatalom tekintélyének. Hogyan fogja respektálni a törvényt az a borsai parasztek, aki látta, hogy Constantin Daniló a szem előtt tagadta meg az engedelmességet Máramarosmegye törvényszéki főügyészének? A borsai antiszemita terror azért tarthatott öt napig, mert a prefektus intézkedései nem sugározták maguktól az erélynek és autoritásnak azt a szuggesszív erejét, amely előtt már az első napon meghátrált volna az agitátor. És nincs kizárva, sőt talán az mentette meg a borsai zsidók életét, hogy Daniló maga sem hitte, hogy a prefektus öt csendőr őrizetére bízta napokon keresztül a falut.

A kormány mit sem tudott arról, hogy mi minden ment végbe Borsán. Honnan is tudott volna? Juga prefektus táviratai sztereotip módon ismételték: Máramarosban minden csendes... Amikor Borsán félreverték a vészharangot és telefonon intézkedéseket sürgetünk a prefektustól, azt a választ kaptuk: „E liniste, má rog“... Az Uj Kelet tudósításai nyomán szerzett tudomást az ország közvéleménye a borsai eseményekről. Bukaresti tudósítónk megmutatta az Uj Kelet két számát Vaida Sándor belügyminiszternek, aki megdöbbenve szerzett tudomást a történetekről és kezét összezapva kérdezte:

Kasztner Rezső

maros zsidóságát afelől, hogy az agitáció továbbra is egy templom falai között fog megrekedni?

A kormánynek két halaszthatatlan kötelessége van: példás szigorúságu szankciókkal érvényt szerezni a tekintély hatalmának és sürgős intézkedésekkel munkához és kenyérhez juttatni az éhező máramarost. Ha a kormány nem fogja teljesíteni kötelességét, úgy keserű napok és ijesztő perspektívák várnak Máramarosra.

ták a gyorsvonattal odaérkező Uj Kelet példányait. Tudósítónk intervenciója következtében azonban utóbb mégis megengedték az Uj Kelet árusítását és a lappeldányokat pillanatok alatt szétkapkodták.

A belügyminiszteri vizsgálóbizottság hivatalos kommunikéje

Lapzártakor telefonálta tudósítónk: A belügyminisztériumi vizsgálóbizottság ma este visszaérkezett Máramarosszigetre. A bizottság munkájáról a következő hivatalos kommuniké tette közzé:

„Borsán a lakosság nyugodt. Az atmoszféra lehiggadt. Az igazgatásoknak nem volt pozitív következménye. A vármegyei prefektus a bizottsággal karöltve megtette az összes intézkedéseket a rend biztosítására és hasonló zavargások megakadályozására. Ugyanakkor a prefektus intézkedett a nyomorgó lakosság felszegélyezése ügyében.“

személy
nkása
megelégedésére
baarainkól
termi árainkól
van az UJ SÁG
megállapodás alap-
Operaház
ínház
ínház
árú jegyekkel. Te-
kérjük szoba és
öt-három nappal
ötölni.
LLODA
esí
udvar érkezés
esiköltség.)
19

HIREK

As Uj Kelet az egyetemes erdelyi és bansági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felolós szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Strada Matei Millo 6.
As Uj Kelet cikkeinek utányomását csak forrás megjelölésével engedjük meg.

Csapatokat központosít a szovjet kormány a lengyel határon. Londonból jelentik: Varsóból jelentik, hogy a vilnai Kurjer Wilenski tudósítójának közlése szerint az orosz-lengyel határvédeken újabb nagyarányú csapatátmozgások vannak folyamatban. A határvéde mentén élénk mozgalom tapasztalható. A Beresina melletti Borisowban repülőgépek és léghajó hangárokat építenek.

Ujra megnyitották a madridi egyetem. Párisból jelentik: Madridból jelentik, hogy az egyetemi tanács az egyetem megnyitását határozta el. Ha várakozás ellenére a zavargások újra megismétlődnek, a főiskolát bezárják s nem nyitják meg szeptemberig.

Nagy ünnepélyességgel tartották meg XI. Pius pápa születésnapját. Citta del Vaticanból jelentik: XI. Pius pápa születésnapján pápai lobogók lengtek a Vatikánon. A Szentatyát szerencsés kívánataival kereste fel a biborosi kollégium és megjelentek a születésnap ünnepelésére a diplomaták és a pápai udvartartás magasrangú főtisztviselői. A testőrség díszegyenruhában teljesített szolgálatot.

Eljegyzés. Guttman Dezsó Timisoara és Kornbaum Fridus Beclean jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Bécsbe érkezett a német „Acélszak” nacionalista szervezet egész vezérkara. Bécsből jelentik: Vasárnap este óta Bécsben tartózkodik a Stahlhelm-szövetség egész vezérkara, többek között Wilhelm porosz herceg, Karl Eduard koburg göthai herceg, báró Epp vezértábornok és több magasrangú katonatiszt. Mindannyian autón érkeztek Bécsbe és utjuk célja a félhivatalos jelentés szerint egyszerű autótúra.

Kereskedők és utazók találkozó helye Tg-Muresen a Bretter-házba (Központi szálloda mellett) áthelyezett Farkas-féle ort. kóser vendéglő. (Utazóknak 10 százalékos engedmény.)

Autókarambol három halottal. Londonból jelentik: Sulyos autókatasztrófa történt az essexi Upminster közelében. Egy luxusautó a London-satenhendi útvonalon nekiszaladt egy áruval rakott teherautónak. A karambol olyan erős volt, hogy a luxusautó három utasa nyomban meghalt, míg a teherautó soffitörését életveszélyes sebességgel szállították kórházba.

Orvosi hír. Dr. Erdős gyermekorvos, a budapesti orvostudományi egyetem tanára, a budapesti orvostudományi kongresszusról hazatért. Rendeléseit, valamint a himlő elleni védőoltásokat megkezdte. Rendel: Calea Regele Ferdinand 2. sz. Délután 3-5-ig.

Csökkent az angol külkereskedelem. Londonból jelentik: A kereskedelmi minisztérium közzétett statisztikai kimutatásai szerint az angol import április hónapban egykilencedével és az export egyhateddel csökkent.

BENAMY: „KAJÚT”. (Teljes kiadás) Ára 60 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

A palesztinai arabok is megünnepelik május 16-ikát. Jeruzsálemből jelentik: Az arab exekutive közölte a Zsidó Távirati Irodával, hogy az indiai mozlim-kongresszus május 16-át megünnepeli és pedig a palesztinai arabokkal való szolidaritás proklamálásaként. Palesztina arabjai ezen a napon szintén ünnepeket fognak. Még nem állapították meg az ünnepség programját. Az arab exekutive felhívatalosa, az „Al Hayat” a hebroni arabokra kivetett kollektív pénzbírságról írva, a következőket jegyzi meg: „Ha a kormány mai politikáját folytatja, akkor Palesztina földjét még unokái vére is áztatni fogja”.

Gyakorlati áruismeret és Vegyészeti lexikon
 Szerkesztette: Rácz Lajos.
 Ára 476 lej
 az UJ KELET könyvosztályában.

A bűn statisztikája

Az Egyesült Államokban évi 2,517.000.000 dollár kárt okoznak a bűnözők

Németországnak 300.000.000 márkába kerülnek évenként az „alvilág” lakói
Összeállították a „leghiresebb” gonosztervő nemzetség családfáját

Berlin, május 13. Az egyes államokban a bűnözők által okozott károk statisztikáját most adta ki a berlini rendőrség bűnügyi muzeumának statisztikai osztálya. Ez az első ily irányú pontos adattár, bár már körülbelül száz évvel ezelőtt a párisi rendőrség prefektusa, Widocq készítette ily irányú kimutatást, mely szerint Párisban évi 70 millió frank kárt okoztak az „alvilág” lakói. Ugyancsak 1800-ban dr. Colquhoun Patrick kriminalista évi 500.000 fontra tette a tengeren utazók kárát. A „Chicago Crime Komission” az összes amerikai biztosító társaságok szakértőivel karöltve 1920-ban statisztikát adott ki, mely szerint 1919-ben betörés, lopás, rablás következtében 10 millió dollár kárt szenvedtek a chicagói lakosok. Az Egyesült-Államok egész területére vonatkozó statisztikát C. H. Getz adta közre a „Bankers Monthly” szaklapban. Az Egyesült Államokban évenként — az utolsó 10 évről átlagban számítva — 223 millió dollár kárt állt elő betörés, 152 millió dollár lopás és 42 millió rablás következtében. A hitelezési csalások évi 100 millió dollár, az egyéb csalások évi két-milliárd kárt okoztak.

Németországban 1926-ban 261.725 bűntett követtek el. Az egyes büncselekmények által okozott kárt, átlagos minimális számítás szerint, 100 márkára teszik. Ez körülbelül évi 26 millió márkát tesz ki. A német biztosító társaságok az

évenkénti gyűjtögetés következtében előállított kárt 150 millió márkára becsülik. Ebből 60 millió kárt öngyűjtögetés következtében áll elő. Az összkárt, amit a különböző büntetett okoztak Németországban, a statisztika évi 200 millióban jelöli meg.

A rendőrség, a bíróság és a büntetőintézeti költségek, melyek a bűnözők elleni eljárások következtében állnak elő Németországban, évi 100 millió márkára rúgnak. Heindl bűnügyi szakértő nyilvántartása szerint Németországban 8500 a hivatásos mesterbűnözők száma. Ezek átlag minden második évben visszacsúszó bűnösökként kerülnek a hatóságok kezébe. Szászországban készítettek el először az egyes bűnözők családfáját. 1740-ben halt meg egy Ada Junke nevű tolvaj. Ennek az asszonynak 834 leszármazottja közül 709 pontos biográfia ismerik. E 709-től 24,5 százalék prostitúált, 9 százalék tébolyodott, 20 munkakerülő és csavargó és 11 százalék állandó börtönlakó. Az utódok 64 és fél százaléka tehát bűnöző. Dugdale kiszámította, hogy Ada Junke utódjai az államnak évenként 66.000 márkába kerültek. Visszont Estabrook 1925-ben, tehát 20 évvel később vizsgálta meg így e familia státusát s arra az eredményre jutott, hogy évi 80 millió kárt okoz Ada Junke közel 2000 főre szaporodott bűnöző nemzetsége.

A jóvátételi kölesönt nem bocsájtsák ki június elseje előtt. Londonból jelentik: A Financial News szerint a jóvátételi kölesönt nem bocsájthatják ki június elseje előtt, mert még sok előzetes kérdés vár megvitatásra.

Halálozás. Városgazda óriási részvételt váltott ki Friedmann Jenő kolozsvári butorkereskedő fiatal feleségének váratlan és tragikus halála. Friedmann Jenő egy évvel ezelőtt nősült meg és felesége néhány nappal ezelőtt kisleánynak adott életet a kolozsvári Park-szanaszatóriumban. Már teljesen felépült, amikor tegnap éjszaka váratlanul meghalt. Temetése ma, szerdán délután 3 órakor fog végbemenni a Chevra Kadisa gyászházából str. Londrei (Hosszu-utca) 9.

Munkácsy Mihály halálának harmincadik évfordulója. A napokban múlt harminc éve, hogy Munkácsy Mihály, a világhírű festő örökre lehunyta szemét. Ebből az alkalomból számos visszaemlékezés jelent meg. Ezek között olvassuk a következő érdekes momentumokat: „Munkácsyt, ismeretesen Veress honvédtábornok fedezte fel, aki előbb Budapesten taníttatta a fiút, aki két év múlva Knaus düsseldorfi mesterhez került. A morózus piktor nem tartott sokat a fiatal magyar festőről és több ízben korholta. „Ezzel a krumpplibarna málósával soha életében nem lesz festő magából”. Munkácsy azonban önmagában többit bízott, mint mesterében és Párisba ment. Itt festette meg a „Siralomházban” című művét, amelyet nem akart eladni. Amikor egy amerikai meglátta a képet és ára után érdeklődött, Munkácsy találatos horribilis összeget, huszezer frankot kért érte. Amikor az amerikai szó nélkül odaigért neki a kívánt összeget, Munkácsy valósággal elsápadt. Nagy karrierje ezzel a képpel kezdődött, amely a Szalonban első díjat nyert. Munkácsy jóbarátságban volt Liszt Ferencel és főleg Grünfeld Alfréddal, a híres muzsikussal. Grünfeld gyakran játszott valcereket és cigánytáncokat, amiket Munkácsy a művész nagy bosszúságára fütyiszóval kísért. Későbbi műveivel is iskolát csinált és egy időben hírneve minden más piktorét elhomályosította nemcsak Párisban, hanem egész Európában. Az egykori asztalostanonc szívesen gondolt vissza otthonára és minden évben egyszer ellátogatott Munkácsra, ahol tulipánok festése közben ismerték fel kivételes talentumát”.

Hüvös időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológia intézet időjárásprognózisa szerint változékony, jobbra szeles és aránylag hüvös időjárás várható helyenkint esővel. A hőmérséklet Budapesten ma délben 16° Celsius.

A NŐI TESTKULTURA UJ UTJAI. Irta: Dr. Madzsarné. A modern női testkultusz legkötönyebb kézikönyve, sok ábrával. Ára 170 lej az Uj Kelet könyvosztályában.

A szocialista internacionálé harcot hirdet a vámpolitika tulzasa ellen. Berlinből jelentik: A szocialista internacionálé konferenciáján tegnap a munkanélküliség kérdésével foglalkoztak. Elhatározták, hogy átiratolt intéznek az összes szociáldemokrata pártokhoz, melyben felhívják a pártokat az európai és amerikai vámpolitika tulzasa elleni hararra és a nyolc órás munkanap általános érvényre emelésére.

Az angol légügyi minisztérium új óriásléghajót építtetni. Londonból jelentik: Az angol légügyi minisztérium új óriásléghajót akar építtetni, melynek üzemköltsége kisebb legyen, mint az R. 100 és R. 101 léghajóé, de nagyobb gyorsaságot fejtsen ki. Az új léghajó az R. 102 nevet fogja kapni. Terve vette a légügyi minisztérium egy hordozható léghajótorony építését is, amelyet a cardingtoni légi kikötőben emelnének s arra a célra szolgálja, hogy a léghajókat könnyen be lehessen juttatni a hangárba.

A Graf Zeppelin befejezte svájci körútját. Berlinből jelentik: A Graf Zeppelint Eckener személyesen vezeti a mai utján. A léghajó a déli órákban befejezte a svájci körutat s a kora délutáni órákban visszaterében van a légi kikötőhöz. A Graf Zeppelin fedélzetén ezúttal negyvenen vannak a személyzettel együtt.

Az osztrák kirándulónaknál megszüntetik a második osztályt. Bécsből jelentik: A szövetségi vasutak igazgatósága elhatározta, hogy a kirándulónaknál a második osztályú kocsikat kiveszi a forgalomból, mert hetek mulnak el anélkül, hogy a kocsikat a közönség igénybe venné.

A vörös hadsereg tisztjeit a kaszárnyákban való bennlakásra kötelezte a szovjet. Londonból jelentik: Moszkvai jelentés szerint a hadügyi népbiztos rendeletet adott ki, melyben kötelezi a vörös hadsereg tisztjeit a kaszárnyákba költözésre és otlakásra. A rendelet a családok idősebb tisztjei körében nagy elégedetlenséget keltett.

300 Rodinszobor

eredeti felvételek képeslapja darabonként 6 Leiert

LEPAGE-nál Cluj-Kvár
 Választásra utánvétel küld, nem tetsző cserél.

Martna: premier a román Opera. Tegnap este zajlott le az idei évad utolsó bemutatója a Román Opera színházban. A beígért értékeisebb és nehezebb fajsúlyú operák eszerint, sajnos újból elmaradtak és helyettük Flotow-laza szerkeztű, fiúbemászó könnyedséggel és sokszor banális fajnó szentimentalizmusával a régebbi stílus operettekkel kacérkodó dalmüvét kaptuk. Maga az előadás jó volt. A címszerepet éneklő Bănescu kisszorongóan jól volt diszponálva, ugyszintén Lya Pop is, bár e szerep karaktere túlságosan elkenyedik a művésznő komolyabb és nehezebb feladatokhoz szokott egyéniségével. Kellemes impressziót keltett a fiatal és még kezdetleges tudással rendelkező N. Shermann tisztán esengő lírai tenorjával és Georgescu opera talantumos baritonistájával. Gavrilescu a szokott jó szinpadí játékaért és demel megemlést. A román konzervatórium vegyes kara, Bena igazgató vezette alatt, precíz és elismerésre méltó produkciót nyújtott.

Leégett Budapesten egy Andrássy-ut-i ház tetőzete. Budapestről jelentik: Az Andrássy-ut és Szinyovay-Merse-utca sarkán tegnap hat órakor egy háromemeletes ház tetőzete kigyulladt. A tűz két órával később kigyulladt, a tetőn dolgozó munkások egye-hányan padláson forrasztókályhájukat az okozta a tűzet.

Meghalt Frithjof Nansen. Oslóból jelentik: A nagy északsarki kutató Frithjof Nansen, ma délelőtt 69 éves korában Oslóban meghalt. Frithjof Nansen nemcsak északsarki kutató, hanem a világhírű angol nyelvű műveivel, illetve ezen kutatásainak eredményeiről kiadott könyveivel tette ismertté nevét az egész világ előtt, hanem nagyszabású emberbaráti akcióival is. A nagy orosz éhínség idején ő volt az aki megszervezte az éhínségtől sújtott orosz vidékek lakosságának gabonaszállítását és más élelmiszerekkel való ellátását. Ezenfelül a Népszövetségnél sikerült kiforszoroznia az ugynevezett Nansen-utlevelek kiállítására vonatkozó rendelkezést, amely a világháború és az új határok következtében hontalanná lettek emberek százezreinek adott lehetőséget arra, hogy egyik országból a másikba vándorolhassanak anélkül, hogy állampolgárságuk rendezést nyert volna. Frithjof Nansen halála az egész kultúr világban nagy megdöbbenést és részvétet váltott ki.

Nyolc havi fogházra ítélték feketeszex gyártása miatt Kohn Márton marosvásárhelyi szeszgyárost. Tudósítók teletónálja: Ma délután hirdették ki az ítéletet a marosvásárhelyi törvényszék Kohn Márton szeszgyáros ellenében, amelynek tárgyalása már naponta tartott. A tárgyalás során az összehívott tanúk kedvező vallomást tettek a vádlottakra, akik a törvényszék ennek ellenére is nyolc havi fogházra ítélték. Az ítélet nagy meglepetést keltett a város lakossága körében. Jogász körökben meg vannak győződve arról, hogy a felelősséget a bíróságok fel fogják menteni Kohn Mártonnak.

Az utolsó évek leg-hatalmasabb regénye

Ludwig Lewihson: AZ ÖRÖK SZIGET

Négy nemzedék zsidójának története Oroszországtól Amerikáig A zsidó regényirodalom remeke!

Ára: fűtve 272, kötve 374 lej, Rendelje meg!

Uj Kelet könyvosztálya Cluj

Tavaszi ruhák festése, tisztítása megkezdődött CZINK-nél Cluj

Odinszobor

ek képe-lapja darabonként 6 Leiert

E-nál Cluj-Kvár

nvétell küld, nem tetsze-cserél.

premier a román Opera... ste zajlott le az idei évad... ója a Roman Opera szín... gert értékesebb és nehe... operák eszerint, sajnos... tak és helyettük Floto... a, fülbemászó könnyeds... or banalissá fajuló szen... val a régebbi stílusz... acérkodó dalművet kap... előadás jó volt. A cím... Banescu kisasszony... díszponalva, ugyszint... r e szerep karaktere t... kezik a művésznő komo... ebb feladatokhoz szok... Kellemes impresszió... és meg kezdteles tu... zó N. Shermann tisztár... orjáról és Georgescu ar... os baritonistája. Gavri... jó színpadi játékaért ér... tást. A román konzerva... kara, Bena igazgató ve... eciz és elismerésre mélt... jtott.

Budapesten egy Andrassy... e. Budapestről jelentik... t és Szinyey-Merse... nap hat órák egy ha... sz tetőzete kinyulladt. A... ggel kivonult tüzoltó... delem után eloltották... at megállapította, hogy... munkások egye hagy... forrasztókályhájukat é... t.

Frithjof Nansen. Oslóba... y északsarki kutató... ma délelőtt 69 éves... an meghalt. Frithjof... északsarki kutatásai... n kutatásainak eredmé... könyveivel tette isme... sz világ előtt, hanem... berbaráti akcióival is... ntség idején ő volt az... e az éhínségtől sújtó... akosságának gabonáva... rakkal való ellátásá... pszövetségnek sikerül... t ugynevezett Nansen... sára vonatkozó rend... világháború és az u... ztében hontalanná let... nek adott lehetősége... országból a másik... k anélkül, hogy állam... ndezést nyert volna... halála az egész kultúr... egdöbbenést és részve...

fogházra ítélték feke... miatt Kohn Márton... szesgyárost. Tudós... Ma délután hirdette... marosvásárhelyi tör... fárton szesgyáros pe... tárgyalása már napo... gyalás során az össze... állomást tettek a vá... rvenyszék ennek ell... vi fogházra ítélt. A... petést kellett a vár... . Jogászörökben me... arról, hogy a feleb... fogják menteni Kohn...

so évek leg... sabb re... nyé

Lewihson: K SZIGET

zedék zsidója... nete Oroszor... erikáig A zsidó... lom remeke!... e 272, kötv... Rendelje meg!

nyosztálya Cluj

él Cluj

Schiller és a zsidók

A költő halálának 125-ik évfordulója alkalmából

Az egész kultúr világ ünnepli Schiller halálának százhuszonötödik évfordulóját. Ebből az alkalomból nem lesz érdekeljen azokat a zsidó vonatkozásokat ismertetni, amelyek Schiller műveiben előfordulnak.

Schiller irt egy értekezést e címmel: „Mit jelent és mi célból tanuljuk az általános történelmet?” A történelem fogalmának tisztázása alkalmával Schiller a keresztény vallást is szóvá teszi és megemlíti, hogy milyen sokrétű része van a Bibliának a világ akkori kialakulásában. Ezzel kapcsolatban mondja, hogy a zsidóság az a forrás, amelyből a kereszténység táplálkozott. Az értekezésnek ez a része így hangzik:

„A keresztény vallás számos forradalmat élt át, ez történelmi szükségesség volt. A kereszténység pedig sokszor a zsidóság eszmei forrásából táplálkozott.”

Ez a megjegyzés közismert volt már akkor is, de főleg azzal nyer jelentőséget, hogy a fiatal Schiller 1789-ben ezzel az értekezéssel lépett a tudományos nyilvánosság elé. Akadémiai előadásai között később többször beszélt a zsidóság kulturális értékeiről. Megemlítette, hogy az egyisten imádó vallások a zsidó vallási gondolatokból merítették eszméiket. Volt neki egy külön előadása, ezzel a címmel: „Mózes küldetése”. Ezt az értekezést később kijavítva, megjelentette a Thalia nevű folyóiratban. A dolgotól vesszük a következő részeit:

„A zsidó államközösségnek Mózes által való alapítása egyike a legfigyelemreméltóbb dolgoknak, amelyeket a történelem felmutat. A zsidó állam alkotója a bölcseségre vall és pedig nemcsak akkori konstrukciójában fogva, hanem főleg a hatások következtében, a melyet későbbi időkben gyakoroltak a világ kulturájára. Ez a hatás még ma élő alkateleme kulturánknak. A két nemzet a lelkeket: a kereszténység és az iszlám, alapjában véve a héberek számára támaszkodik és nélkülük nem lenne sem kereszténység, sem Korán.”

Schiller irt ezenkívül értekezést, amit „Mózes küldetése” címmel, amelyben a zsidó történelmet a legkorábbi társadalmi formákban, amelyekben még érintetlenül látunk a természethez való ragaszkodást a természetes támogatás és segítségének, éppen a zsidók társadalmában meg kell találni.”

Schiller irt ezenkívül értekezést, amit „Mózes küldetése” címmel, amelyben a zsidó történelmet a legkorábbi társadalmi formákban, amelyekben még érintetlenül látunk a természethez való ragaszkodást a természetes támogatás és segítségének, éppen a zsidók társadalmában meg kell találni.”

Schiller irt ezenkívül értekezést, amit „Mózes küldetése” címmel, amelyben a zsidó történelmet a legkorábbi társadalmi formákban, amelyekben még érintetlenül látunk a természethez való ragaszkodást a természetes támogatás és segítségének, éppen a zsidók társadalmában meg kell találni.”

Schillernek a Bibliához való kapcsolatait, jól teszi, ha elolvassa Ludwig Belermann bevezetőjét Schiller műveinek összes kiadásához.

Erdekes, hogy ugyanakkor, amikor Schiller nagy szeretettel használta a Biblia nyelvét, a bibliai témákat nem használta fel műveiben. Ha eltekintünk a két gyermekkori művétől, Schiller egyetlen bibliai alakot nem szólaltatott meg műveiben. Egyáltalában zsidót nem is hozott színpadra. Schiller nem is barátkozott zsidókkal, bár irodalmilag érintkezett velük. Egyik folyóiratában a „Die Horen” címűben egy Lasarus Bendavid és Salamon Maymon is irtak cikkeket. Bendavid a görög és görög építészeti művészetéről értekezett, Salamon Maymon pedig, akit tudvalegőleg Mendelsohn Mózes fedezett fel, irásos felhívást kapott, hogy dolgozzon a lapban. Schiller 1795-ös „Musenalmachja” Michaelis zsidó könyvkereskedő kiadá-

sában jelent meg Strelitzben. Leveleiben Schiller egyszer-mászor „Judenbuchhaendlernek” aposztrofálja kiadóját, de nem megvető értelemben. Schiller mint dramatik, gyakran érintkezett Herzfeld zsidó származású színészszel, aki később Hamburgban színgazgató lett és a legtöbb Schiller-féle darabot hozta színre. Ez a Herzberg később elhagyta vallását.

Schiller életrajzírói több ízben megemlítik, hogy a költő Lipcsében egy alkalommal nagy összeget vett fel egy zsidó bankártól, akinek a pénz pontosan, de végül mégis megfizette. Erdekes, hogy Schiller ezzel az üzlettel kapcsolatban sohasem említette kölcsönzőjének vallását. Egy másik bankárral a sors 1787-ben hozta össze. Schiller Stuttgartban megismerkedett von Arnim kisasszonnyal, valamelyik álarcosbalon. A költő szerelmes lett a szép leányba, akit gyakran felkeresett szülei házában és már úgy volt, hogy megkéri a kezét. De akkor tudta azonban meg, hogy a fiatal hölgyet már eljegyezte Epsteiner zsidó bankár, mire Schiller udvariansan felhagyott a látogatásokkal. S. M.

Betörték a troppai kerületi törvényszékre

A helyi viszonyokkal ismerős volt fegyencek értékes ékszereket zsákmányoltak

Troppau, május 13. A május 8-ról 9-re virradó éjszaka ismeretlen tettesek betörték a troppai kerületi törvényszék egyik osztályára. A tettesek nagyszegű készpénzen és letéten kívül értékes arany- és ezüsttárgyakat loptak el, amelyeket bünjelként őriztek az ügyészség osztályán. A betörést minden valószínűség szerint a kora hajnali órákban követték el és a hatóságok azt hiszik, hogy a tettesek ismerősök voltak a helyi viszonyokkal. Megállapítás nyert továbbá, hogy a tettesek a betörés elkövetése előtt leitták magukat. Legalább is erre vall a folyosón talált sok üres

üveg. A betörők a fogház oldaláról hatoltak be a törvényszéki épület kertjébe és a telekkönyvi hivatal irodahelyiségén keresztül az épületbe. Amikor a pénztárhelyiségben elkövetett betörést reggel felfedezték, a helyiségben levő vaskassza és vasláda tárva-nyitva állottak és az iratok szerte szétjélt hevertek a szobában. A lopott pénz pontos összegét és a lopott tárgyak értékét eddig nem sikerült megállapítani. A hatóságok nem tartják kizártnak, hogy a betörést volt fegyencek követték el, akik ismerősök voltak a helyi viszonyokkal. A rendőrség lázasan nyomoz az ügyben.

KÖZGAZDASÁG

Kedvező jelentések érkeznek a vetésről

Bucuresti-Bukarest, május 13. A földművelésügyi minisztériumhoz beérkezett jelentések eléggé kedvezőek. Ugyszintén kedvezők azok a jelentések is, amelyek a külföldről jöttek az utóbbi napokban. Az Egyesült Államoknak a római nemzetközi mezőgazdasági irodákhoz intézett jelentése szerint a tengerentúli terméskilátások a lehető legjobbak. Az utóbbi napok esőzelei ugyanis a buzatermést feljavították, csak az Egyesült Államok északi részeiben mutatko-

zik kevés a termésben, a kedvezőtlen időjárás miatt. Ausztráliában is nagyon kedvezőnek mutatkozik a buzatermés. A kanadai provinciákban a bevetett területek csökkenése ellenére is legalább annyi termés várható, mint tavaly. A jó terméskilátások következtében a vételkedv ellanyhult. Azt hiszik ugyanis, hogy az árak még jobban le fognak esni. A börzéken későbbi terminusra nem voltak kötések.

Reorganizálják a Mezőgazdasági Kamarákat

Törvény készül, mely autonóm alapra helyezi a mező-kamarákat és megszervezi a falusi kirendeltségeket

Bucuresti-Bukarest, május 13. A földművelésügyi minisztériumban ankét volt, amelyen Serban, a kolozsvári mezőgazdasági akadémia professzora ismertette a mezőgazdasági kamarák reorganizálásáról szóló törvényt, amely a kamarák működését — az eddigi meglehetősen passzívással szemben — realisabb és eredményesebb alapokra helyezi. A törvénytervezetnek lényege az, hogy teljesen autonóm alapra helyezi a mezőgazdasági kamarákat, vagyis széles működési kört biztosít számukra. A kamarák új szervezete ki fog terjedni a

falvakig, ahol rendes választás útján delegált vezetőség fogja a falusi kamarák ügyeit intézni. Eszerint a 600 lakosu községek két tagu, ennél nagyobb községek három tagu kamarai vezetőséget választ. A falusi kamarák választják a megyei, a megyei kamarák pedig a tartománykerületi kamarák vezetőit. A javaslat fenntartja a mező-kamarák szövetségének tervezetét, amelybe a kormány is delegált tagokat a vezetőségbe. Az átszervező tervezet valószínűleg még ez évben törvényerőre emelkedik.

Bukaresti fizetésképtelenségek

Bucuresti-Bukarest, május 13. Az elmúlt hét ismét követelt néhány áldozatot a bukaresti piacon. Az ilfovi törvényszéken többek között a következő három nagyobb kényszeregyezési kérelmet terjesztették be: Piscu Levi és Alterscu Costica kereskedők (Oituz-utca 9.) hároméves, kamatmentes, moratórium ellenében százszá-

zalékos kiegyezést ajánlanak. A cég aktívája 32 millió 10 ezer lej, passzívája 25 millió 383 ezer lej.

A Román-Holland bányá és petróleum társaság (Bulevardul Bratianu 3.) hasonló feltételek mellett szintén 100 százalékos kiegyezést ajánl. Az aktívája 45 millió, a passzívája 7 millió 27 ezer lej. Rosen Simon, az ismert bicikli és varrógép nagykereskedő (Carol 26.) feltételei szintén a fentiekkel azonosak. Az aktívája 11 millió 775.000 lej, a passzívája 5 millió 381 ezer lej.

Száraz anyagból készült butorainkat a nagy készletre való tekintettel mélyen leszállított árban áruljuk. FISCHER ALBERT butoráruháza Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 61. Fiókterakat: Str. Regina Maria 10.

A dunai hajózás kielégítetlen üzletmenete. A dunai hajózás sok esetben a konjunktura tükröképe. Nem meglepő tehát, hogy a hajózás üzletmenete időszert nagyon gyöngé. A tavalyi gabonaterméshez kapcsolt remények eddig nem teljesültek. Különösen a jugoszláv és román kukorica fölhalmozódása és a magyarországi gazdák nál megmaradt buzamennyiségek okozták a hajózás megakadását. Nagy gabona- és kukoricamennyiségek még ma is azért vannak fölhalmozódva, mert tulajdonosaik várják a jobb világgiaici árakat. A dunai vizállás néhány hét óta kedvező, úgy hogy abban az esetben, ha az árakban kedvező fordulat állana be, haladéktalanul megindulhat a Fekete tenger irányában vagy visszafelé a dunai áruhajózás.

A Bank of England aranyat szállít Németországba. Berlinből jelentik: Az Angol Bank az elmúlt szombaton 274 ezer 248 font értékű aranyrudat szállított a Reichsbanknak. A szállítmányok folytatódni fognak, ami hír szerint a Birodalmi Bank újabb diszkonteszkkenését fogja eredményezni.

Nagyvárad tanácsa a maximális árak felfüggesztése mellett döntött. Nagyvárad tudósítónk jelenti: Nagyvárad város tanácsa memorandumban kérte a kolozsvári tartományi igazgatóságot, engedje meg próbaképpen a maximális árak felfüggesztését, mert az eddigi tapasztalat azt bizonyítja, hogy az árak maximálása semmilyen sem járul hozzá az árak nivellálásához.

Az orosz fa nem veszélyes a közép-európai fapiacon. Az utóbbi hónapokban az európai fapiacon nagy megdöbbenést keltett az a hír, hogy az orosz szovjet nagy tétel faanyagot akar elhelyezni a piacokon. A budapesti Danubia rt. tárgyalta elsőnek a szovjettel a faátvétel tárgyában, de megállapodás nem jött létre, mert az orosz áru önköltségi és szállítási díja jóval magasabb a Magyarországon elérhető árnál, úgy, hogy az üzlet az oroszok részére feltétlenül veszteséggel járt volna.

Az új szesz-törvény a fűszerkereskedők italmérési engedélyét komolyan veszélyezteti. Az új szesz-törvény — amit a parlament tagjai tegnap kaptak kézhez — komolyan veszélyezteti a fűszerkereskedők italmérési engedélyét, mert a törvénytervezet úgy rendelkezik, hogy a törvény életbeléptetése után megszűnnek a korlátolt és kismértékbeni elarusításra jogosító engedélyek s így a fűszerüzletek csak dugaszolt és palackos árut szolgáltathatnak ki. A kereskedői érdekeltségük az egész országban megmozdultak, hogy a törvénytervezet e rendelkezését hatálytalanítsák.

E héten kezdik meg a kolozsvári vasúti műhely építését. Megirtuk már, hogy a CFR vezérigazgatósága árlejést irt ki a kolozsvári vasúti műhely körülből huszmillió lej értékű munkálatnak elvégzésére. Ezt a vállalkozást Bohatli és Devesery kolozsvári cég kapta meg, amely a mai nap folyamán már meg is kezdte az építési munkálatokat. Kolozsváron jelenleg ez az egyedüli nagyobb építkezési munka, amely a munkanélküli építőmunkásoknak csak egy csekély hányadát tudja foglalkoztatni.

A jóvátételi bank helybehagyta a német jóvátételi kölcsön tervét. Bazelből jelentik: A nemzetközi jóvátételi pénzügyintézet igazgatótanácsa ma két ülést tartott, amelyeken a jóvátételi pénzügyintézet igazgatótanácsa ma két ülést tartott, amelyeken a jóvátételi kölcsön kibocsátásáról Párisban hozott határozatokkal foglalkoztak s azokat egyhangúlag elfogadták.

Gabonamonopóliumról tárgyalnak Csehszlovákiában. A csehszlovákiai agráriusok, miután a parlamentben dominálnak, súlyos feltételeket szabtak a kormánynak. Követelik, hogy Csehszlovákia azonnal mondja fel a Magyarországgal érvényben lévő kereskedelmi szerződést, vagy ha ez nemzetközi okokból nem volna keresztülvihető, úgy az ideai aratás biztosítása céljából Németország mintájára vezessék be a gabonabehozatali monopóliumot. Az agráriusoknak ez a követelése a pártok körében óriási elégedetlenségeket keltett.

ZSIDO KÖZÉLET

A marosvásárhelyi Árvagondozó tisztújító közgyűlése

Zsidó tanoncotthon létesítését határozza el a közgyűlés

Folyó hó 4-én, vasárnap este tartotta meg közgyűlését a marosvásárhelyi Árvagondozó, amelynek az adott nagyobb jelentőséget, hogy ennek a közgyűlésnek a keretében határozta el Marosvásárhely zsidó társadalmát, hogy Erdély zsidóságának egyik legégetőbb problémáját felismerve, a zsidó tanoncok nevelését célzó Zsidó Tanoncotthont létesít, melynek célja a helyi zsidó tanoncok részére egy olyan otthon teremtése, ahol az Árvagondozó egésze alatt saját ifjúsági egyesületük keretében szakzerű, zsidó kulturális nevelést kaphatnak és ahol szabad idejüket megfelelő irányítás mellett olvasással, tanulással, szórakozással tölthetik el.

A közgyűlést dr. Löte Lajos elnök nyitotta meg, üdvözölte a megjelent Schwartz Miksa központi főtitkárt, valamint a megjelent tagokat és változó nagyobb vonásokban az Árvagondozó célkitűzéseit és az amerikai Joint tevékenységét Erdély zsidósága érdekében.

Schwartz Miksa főtitkár a központi vezetőség üdvözletét tolmácsolja és ismerteti az Árvagondozó új célkitűzéseit, amely ma már nemcsak a hadi és társadalmi árvák támogatásában fejt ki tevékenységét, hanem a szegény zsidó ifjúság produktív pályára való nevelésén fáradozik és ennek érdekében létesít intézményeket. Ilyen intézmény létesítése előtt áll a marosvásárhelyi helyi csoport is és beígéri a központi anyagi és erkölcsi támogatását.

Hirsch főtitkár a mult évi titkári jelentést olvassa fel, melyből kitűnik, hogy Marosvásárhely zsidó társadalmának tevékenységét fejt ki az árvagondozás terén is.

Dr. Engelberg Dezső, a létesítendő Zsidó Tanoncotthon tervezetét ismerteti. Megindokolja, hogy a munkás zsidó ifjúság a szélsőséges áramlatok felé hajlik, főként azért, mert a zsidóság nem törődik velük és nem gondol nevelésükre, irányításukra. A zsidó tanoncotthon lesz hivatalos egybe tömöríteni ezt az ifjúságot és kiragadni a szélsőséges irányzatok felé törekvéséből és megmenteni őket a zsidóság számára. Marosvásárhely zsidósága egyhangú lelkesedéssel, minden párt és politikai tagozódásra való tekintettel, karolta fel ezt a tervet és minden zsidó intézmény, így a hitközség, páholy, a Cionista Szervezet, jótékony intézmények hajlandók támogatni az Árvagondozó házában és egésze alatt létesítendő Zsidó Tanoncotthon tervét.

Dr. Löte elnök indítványára, Mestitz Albert, Mittelmann Ármán, Révész Ernő, Hartung Béla, Brambir Herman, Simon Márton, Hirsch Simon hozzászólása után a közgyűlés a Zsidó Tanoncotthon létesítését az Árvagondozó 3 szobás helyiségében és annak berendezését, fenntartását, a központi szubvención kívül, társadalmi uton állítja elő.

Dr. Löwy Ferenc főbbi veszi át az elnöklést és megejtik a választás. Az Árvagondozó a következő tisztikart választotta:

Elnök: Dr. Löte Lajos. Társelnökök: Réder Ferencné, Révész Béláné, Mittelmann Ármán és Nuszbaum Adolf. Tanoncotthon elnöke: Mestitz Henrik. Pénztárnok: Tihanyi Mórné. Ellenőrök: Dr. Löwenstein Lajosné, Hübler Lajosné, Paneth Mózesné. Ügyész: Dr. Engelberg Dezső. Főtitkár: Hirsch Simon. Jegyző: Rothstein Szidónia. Gazda: Hartung Béla. Tanoncotthon-bizottság: Senensieb Béla, Réti Ernő, dr. Lakatos Sándor, Révész Béla, Mestitz Albert, Simon Márton, dr. Czitrom Lázár, Gábel Sándor, Godt Adolf, Fodor Miksa, Brambir Herman, Hamlet Jenő. Választottak ezenkívül egy 30 tagú választmányt.

A husvéti könyvpiac szenzációja

BENAMY SÁNDOR

KAJUT

a nagy vitát felkavart mű első teljes szövegű kiadása.

Ára rendkívül izlées kiállításban 60 lej.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvostályában

Színház—Művészet

A Magyar Színház irodájának közleményei:

MA ÉS HOLNAP IS A DIADALMAS FEDORA

Valósággal megbabonázva távozott tegnap a közönség a magyar színházról. Póla Negri Fedora alakítása lenyűgözte, magával ragadta az egész közönséget. A művészet csuespontja az amit Póla Negri produkál a Fedorában. Partnerei Lukács Pál és Normann Kerry is a tökéletesség színvonalán mozognak. Egyhangú volt a vélemény, hogy a Fedora az utóbbi évek leghatalmasabb filmremekje. A „Fedora” az a film, amelyet meg kell nézni mindenkinek, mert felejthetetlen élményben lesz része. Az egymásra torlóó események miatt a Fedora már csak ma és holnap (utoljára) látható a magyar színházban. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órákor. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

FEDORA UTÁN SAHARA (Jack Holt)

A magyar színház mozi-műsorában a Fedora után ismét egy igazi világszenzáció következik. Pénteken fogják bemutatni Jack Holt híres alakításával a „Sahara”-t, vagy A Sivatag hősei. Ezen szenzációs nagy filmre már most felhívjuk a közönség figyelmét.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Szerdán 3, 5, 7, 9 órákor: Fedora. Csütörtökön 3, 5, 7, 9 órákor: Fedora. Pénteken: 3, 5, 7 és 9 órákor: Sahara! A Sivatag névtelen hősei. Ujdonság, először! Főszereplő: Jack Holt. Helyárak: 30, 20 és 10 lej. Szombaton: 3, 5, 7 és 9 órákor: Sahara! A sivatag névtelen hősei. Helyárak: 30, 20 és 10 lej. Szombaton éjjel 11 órákor: Pandora szelencéje. Szigorúan csak felnőtteknek. Helyárak: 30, 20 és 10 lej. Vasárnap: d. e. 11 órákor: A pokol. Dante örökéletű remekműve film. Helyárak: 10, 15 és 20 lej. Vasárnap: d. n. 3, 5, 7 és 9 órákor: Sahara! A sivatag névtelen hősei. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

CORSO FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Szerda 5, 7, 9 órákor: Tatjana. Orosz szerelmi dráma. Főszereplők: Mona Maris, Harry Halm, Heinrich George, Jutta Jol. Előjáték: Színes, énekes revüfilm. Csütörtök 5, 7, 9 órákor: Premier! Maciste. (Napoleon futárja). A legjobb, legérdekesebb alakítása Macistének.

SELECT-MOZGO:

Szerda: Vasárc, közkívánatra. Douglas Fairbanks legjobban sikerült filmje, mely Dumas Károly hasoncímű regénye nyomán készült. Jön: Richard Tauber. Németország legjobb tenoristájának egyetlen beszélő és éneklő filmje „Régi dal”. Melyen megható dráma, melynek többi szerepét Werner Fuettel és a bájos Maria Solveg.

URANIA MOZGO:

Szerda: Vörös ügyész, érdekes bűnügyi dráma, főszerepben: Bernhard Goetzke és André Lafayette.

Rádió műsor

Idő: Középeurópai Szerda, május 14.

Bukarest. 16: Rádiózenekar. 17.30: Alexiu baritonénekes estje. 17.50: Manfred: Hanghullámok-egyveleg. 18.00: Rádióegyetem. 19: Gramofon. 20: Thaler csellóművész játéka. 20.45: Baculea énekesnő dal- és áriaestje. 21.45: Négykezes zongorázás. Budapest. 9.15: A m. kir. Országos Tisztai Kaszinó szalonzenekarának hangversenye. Strauss: Egyiptomi ind. Suppé: Bocaccio — induló. Tosti: Chanson de l'adieu. Schubert—Liszt: Bécsi esték — keringő. Micheli: Olasz népdalegyveleg. Wagner: Tannhauser — ábránd. Leoncavallo: Mattinata. Toselli: Szerenád. Luling: Indiai szvit négy tételben. I. Elégia; II. Keleti táncok; III. Román; IV. Ünnepi induló. Kacsóh: Hazamba vágyom. 9.30: Hírek. 12: Déli harangzó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Eugen Stepat orosz balalajka zenekarának hangversenye. Stepat: Nina — induló. Westrovszky: „Szláwjánszk város mellett” — aria az „Aszkold sirja” c. operából. „Lezginka” — kaukázusi tánc. Dal a napról — az „Éjjeli menedékhelyből”. Ejszaka — népdal. Eisemann—Szilágyi: Ott maradt Budán a szívem. „Barinja” — vig népdal. „Ój za gájem” — vig ukrainai dal. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek. 4.10: Szadeczy-Kardos Lajos dr. egyetemi tanár felolvasása: „A bukovinai székelyek és letelepítésük 1833-ban”. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Magyar népdalok és csárdások. 5.35: Szalay László dr. „A pusztai balladája” — „Pásztorlegendák”. 6: Hangverseny. Haydn: Andante con Variazioni. Schumann: Holdas éj. Brahms: Bölcsődal. Corelli: Szonáta d-moll. Grieg: Szeretlek. Massenet: Elégia. Grieg: Nocturne. Corelli—Friedenthal: Caprice de Concert. Weber: A büvös vadász — Agátha ária. Schubert: Litanie. Foret: Szilienne. Glazounow: Serenade espagnole. Két magyar dal. 7.15: Olasz nyelvtan. 7.50: Gyórási tanfolyam. Utána ügétversenyeredmények. 8.35: Centennaris Goldmark kamara-est. Közreműködik: Dohnányi Ernő dr., Stefániai Imre, Waldbauer Imre és a Waldbauer—Kerpely magyar vonósnyegyes. Vonósnyegyes B-dur. Zongora-hegedű szvit E-dur. Zongora-kvintett. Utána kb. 10.10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye az Emke-kávéházban.

Csütörtök, május 15.

Bukarest. 16: Rádiózenekar. Beethoven, Stolz, Massenet, Ketelbey, Dvorak, Rachmaninov művei. 17.15: Beszélő újság. 17.30: Rádiózenekar. Rosen, Grieg, Massenet, Luigini művei. 18: Rádió Szabad Egyetem. 19: Gramofon. 20: Massenet: Manon c. operája.

Budapest. 9.15: A Mándits-szalonzene- kar hangversenye. Boildieu: Johann von Paris — nyitány. Urbach: Kótasó. Kéler: Lepkevadász. Jose Armandola: Balett szvit. 9.30: Hírek. 12: Déli harangzó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Gramofonhangverseny. Verdi: Traviata — ária. Suppé: A költő és paraszt. Gounod: Faust — Mefisztó szerenádja. Massenet: Manon — ária. Joh. Strauss: Bécsi vér. Baer—Caesar—Schuster: Kék Hawii — keringő. Kallós D.: Minden jó családban kell egy rossznak lenni. Amerre én járok. László—Seress: Azt a fehér rózsát. Balázs—Parkas: Nem tudok én néked

HERRMANNSDORFER

Tuberkulotikusok konyhasómentes táplálására szolgáló gyakorlati útmutatások.

Dr. Müller Vilmos előszavával.

Sauerbruch berlini sebésztanár, a világhírt orvosi tekintély a mult év november 16-án a budapesti orvostársadalom színe-jáva előtt tartott előadást a tuberkulózis gyógyításának máig elért fejlődéséről.

Idézetek a nagy professzor előadásából:

„Olyan súlyos tüdőbetegeket, akiket már operatív beavatkozással sem lehetett volna meggyógyítani, arra teszi alkalmassá, hogy őket a Gerson-kúra után a teljes siker reményében lehet megoperálni.” „Kérdemelte a Gerson-gyógymód azt, hogy az orvostudomány leg- ragyogóbb tejezetei közé iktassuk be.”

A Gerson-gyógymód könyve, mely a diéta kimerítő magyarázatát adja és egy a betegek, mint az orvosok számára nélkülözhetetlen, most magyarul is megjelent.

Ára 170 lej. — Kapható az Uj Kelet könyvostályában.

esak virágot adni. Nador: Üzenet a tavasz. Erőss: Asszony lesz a lányból. Sándor: Sose hittem volna. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 4: Rádió Szabad Egyetem. 5.10: A földművelésügyi minisztérium előadása. 5.40: Operettrészletek. 6.50: Angol nyelv oktatás. 7.25: Opera ism. 7.30: Verdi: Falstaff c. operája. 10.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, majd cigányzene. Bécs. 20: Strauss műveiből.

Berlin. 20.15: Filharmonikus hangverseny.

Breslau. 22.25: Fülemlésző.

Hamburg. 19.25: Opera.

Varsó, Kattovitz. 20.30: Könnyű zene.

Milano—Torinó. 21.15: Vegyes zene.

Róma. 21.02: Olasz zeneest.

Prága. 21.30: Zongorahangverseny.

Smetana műveiből.

Brünn. 21: Rádiózenekar. Mendelssohn Delibes művei.

Osló. 20.30: Dalest. Áriák. 22.10: Különböző hangszerek hangversenye.

Májusi válogatott könyvujdonságok

Piere Lotti: Ives testvérem — 129.
Csathó Kálmán: Matyika színesnő akar lenni — 109.
Cushman: Az új szegények — 153.
Meredith: Tökéletes férfi — 357.
Hermant: Egy dedánya vallo-
márai — 153.
Ludwig Wolf: Ketten az ég
alatt — 1136.
Maurois: Byron élete I—II. — 390.
Ehrenburg: Jeanne szerelme — 238.
Acemant: Rajta, házasságunk
Andreas Fred: Valaki jár a sö-
tétben — 122.
Sinclair Lewis: Fő-ucca I—II. — 306.
R. Kipling: Három katona — 187.
Romain Rolland: Ghandi — 116.
Lagerlöf: Anna Sward — 187.
Nyíró József: A sibói bölény
I—II. kötet — 200.
Brocchi: A meghódított élet — 231.
Takáts: Hangok a multból — 238.
Wells: Nagy világtörténet — 560.
Károly Sándor: En vagyok az
ut, a hazugság — 200.
Dormandi László: A jó ember — 109.

Kapható

az UJ KELET könyvostályában.

BÁRHOL MEGJELENT KÖNYVET
MEGKAPHAT AZ UJ KELET
KÖNYVOSTÁLYÁBAN.

Apróhirdetések

JÉGSZEKRÉNYEK

mészárosok és vendéglősök részére is minden méretben. Sörkímérő pultok KERTÉSZ-
nél Targu-Mures, telefon 314. Kívánatra ár-
jegyzék. — Képviselet Brassó és vidékére: PAUL TITTES Brasov

GAZDASÁGÁT leg-
olcsóbban egy szerel-
heti fel, ha 100 leies
kórház sorsjegyet vá-
sárol, mert május 20-án
milliomos lehet. Sors-
jegyjárda Piata Unirii
20 sz.

ELSŐRENDEŐ kóser
kosztot adok kihor-
dára. Wesselényi-ucca
Moskovits edényüzlet,
Winklerne.

HÁZ eladó lakással,
45 éve fenálló fűszer-
üzlet, korsma, farak-
tárnak alkalmas ud-
varral. Értekezhetni:
Schwartz Áronnál Al-
baulia vasut közelébe.

EGY teljesen jókar-
ban levő angol gyárt-
mányú tennis-rakett
eladó. Cim a kiadóban.

KITÜNŐEN képzett
konfekció nadrag-
munkás azonnali állást
keres. Sévach József
Cluj, Pap-u. 43.

FÜRDŐHELYEN 30
éve jól bevezetett VEN-
DÉGLŐ bérbeadó, eset-
leg olcsón eladó. Érte-
kezni Weisz, Strada
Gojdu 9.

MAKULATURA pa-
pir 5 kg.-ként is eladó
az Uj Kelet kiadóban

EGY SZÉP világsz.
betonozott helyiség
raktár, vagy műhely
részére azonnali kiadó
Megtelkinthető, Cluj,
Strada Avram Janco
18. sz. alatt.

SZERÉNY igényű
hiszlányt keresek. Cim
Goldstein Dezsőné Al-
besti láná Sighisoara.

OLDSMOBIL csu-
kott teljesen új auto-
mobil gyári áron alul
esetleg kedvező fizet-
ési feltételek mellett
átadó. Mauthner Tibor
Oradea, Str. Dimitrie
Cantemir 6.

SCHWARTZ IG-
NÁCNÉ orth. kézet
VEGETÁRIUS ÉT-
TERME és tejesarnoka
Reg. Ferdinand (Wes-
selényi-ucca) 10. szám
alatt megnyit. Ugyan-
ott naponta friss tehen-
és bivalytej, ugysmin-
tén naponta frissen ké-
szített tejszín, tejföl
vaj és turó kapható.
Csecsemőknek és be-
tegeknek allandóan egy-
ténthető friss tej is
kapható hához szál-
litva is.

TÁLMEUDIS A vállá-
német, magyar, jiddis
nyelven chimis, rassé,
gemore oktatást. Cim
a kiadóban.

XIII évtoly
1930.

Cs
5690

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet

Uj Kelet